

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jósef-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

Páriák.

Budapest, július 11.

(L) Körülbelül tíz millió ember éhhalállal küzdök a világ leggazdagabb birodalmának határain belül. Sőt éppen abban a birodalomban, amely századok óta azt hirdeti magáról, hogy előharcosa a művelődésnek s jótékony-ság és humanizmus dolgában is vezére a világnak. Tíz millió ember éhezik most Indiában, szörnyen összeaszott, csontvázra törődött alakjaikról mutatványokat közölnek az angol képes lapok, hü pillanatnyi fényképekben, amelyeket az érdekességek összehalászása céljából pazar költséggel Indiába küldött reporterek vettek fel Viktória indiai császárnő ő felsége legszerencsétlenebb alattvalóiról. A képes lapok ott hevernek Anglia minden klubjában s a brit felség európai alattvalói hidegvérrel nézegetik a sikerült fényképfelvételeket azokban a szünetekben, amelyeket milliós ügyleteik lebonyolítása közben a pihe-nés élvezetének szánnak.

Tíz millió éhségtől mumiává aszott ember, asszony, gyermek a tejfel és mézzel folyó országban! Minő borzalmas háttérre ez Anglia nagyságának és kulturmunkájának! Sőt, embertelen és istentagadó munka volt, amelylyel az angol kéz kirabolta a nyomorult és tehetetlen emberek szájából a falatot, hogy a maga pénzeszekerényeit gyarapítsa vele. Őh, az *Indian Famine Commission* évi jelentéseiről bezeg nem irnak az angol lapok akkora cikkeket, mint arról, amikor néhány ezer brit katona összelődöz két tucat boer guerrilla-harcost. Pedig a *Famine Commission* éhség-statisztikája, bár tíz millió ember borzalmas tragédiáját zárja számaiba, még mindig nem áll a szörnyűség tetőpontján. Igazán rettentővé akkor válnak e számok, ha melléje írjuk ezt az

egyszerű adatot: Anglia évenként 400 millió korona hasznót présel ki Indiából. Őh, becses gyöngy ez az India a brit koronában, hisz értéke évről évre bele van írva Nagy-Britannia költségvetésének nyereség-rovatába. Azt senki sem kutatja, hogy az a négyszázmillió évi nyereség tízmillió ember éhhalálával van India testéből kisajtolva és hogy e kellemes budget-tétel miatt koldusbotra jut és néptelenné válik egy 800.000 négyzetkilométer területű föld, — Indiának az a része, amelyet *éhínségi zónának* nevez a hivatalos angol terminológia. Igenis, szükséges volt kitalálni azt a terminus technicust, hisz oly gyakran kell vele foglalkozni. Az óriás indiai császárság területén ugyan az éhínség állandó, csak a mértéke változik s ezeket a hullámzásokat már a grafikai szépségük miatt sem engedi el az angol statisztika. Vannak azonban esztendő, amikor az angol kereskedő mohó kezén kívül az időjárás szeszélye is ránehezedik erre a boldogtalan népre. Akkor hajmeresztő arányokat ölt az éhínség. Ilyen esztendő 1769 és 1878 közt, tehát valamivel több, mint száz év folyamán harmincöt volt. Képzhető, minő pusztítást visz végbe a halál az ilyen években, amelyek egyik legrettentőbbje a mostani. Valóban, a páriák legnagyobbjai ezek a kiszípolozott szegény népek, annak az országnak törzsekös lakói, amely a brit koronának legfényesebb gyöngye.

Az angolok szivattyuzó munkája körülbelül háromszáz év óta tart Indiában. Bizonyos tekintetben tehát jubiláris esztendő a mostani. A jubileum egészen stilszerű, a sors kegyetlen keze úgy rendezte, hogy az egész világnak hű képét kapja Anglia háromszáz éves indiai sáfárkodásának. A nagy szivattyuzás szerényen kezdődött: 70.000 font alaptőkével kezdte egy angol kereskedelmi társaság, ame-

lyet, midőn a szivattyuzás rendkívül fizetőnek bizonyult, egy nagyszabású, királyi pátéssal védett társaság vett kezébe. Olyanfajta társaság, mint amelynek érdekeiért még most is folyik a háború Délafrikában. De a kapzsi Anglia nem elégedett meg a gyönyörű eredmények láttára azzal, hogy alattvalói kiszivják a szerencsétlen nép véré: bekebelezte az országot s a brit birodalom javára értékesítette az emberanyagot. Hogy azután a fellázadt néppel miképpen bántak el az angol tábornokok, arról közismeretű borzalmas képeink egész sorát festette Verescsagin.

A jubileumi év bilanca: tíz millió éhező. Szívetfacsaró pusztá gondolatnak is. Akik egy kicsit érdeklődtek e szerencsétlen páriák iránt, képtelenek voltak megindulásuknak és fölindulásuknak gátat vetni. Maga a német császári udvar az angol büszkeség érzékény megsértésével jelentékeny összeget adott a nyomorultak felségélyezésére. Bosszankodott is e „beavatkozás” miatt az angol sajtó. Az angol társadalom legjobbjai pedig szégyenkezve nyitják meg erszényüket, hogy legalább néhány fonttal hozzájáruljanak, ha csak néhány szerencsétlen megmentéséhez is. De mi ez a pénz az éhezők félhalt légiói közt, az éhezők császárságában!

Az ország, amely egy Shakespearet, Darwint, Ruskind adott a világnak, többségében könnyes szemmel nézi a rettentő pusztulást. Ki tagadná, hogy az angol társadalom emberséges, jószívű, sőt jótékony? Hisz ott-hon, a tulajdon portája előtt olykor csakugyan az emberszeretet csodáira képes ez a társadalom. Nem is az angol társadalom, az angol kultur-világ büne az, hogy ma tíz millió ember éhhalállal küzd Indiában. Büne az önzésben vaskövetkezességű angol kormányoknak, amelyek rendszerré tették India ki-

T A R C A.

Páris felé.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Abrányi Emil*.

A vakációt mindenki arra használja föl, hogy Párisba menjen és nagyjában megnézzé a világkiállítást.

En is ezt a célt tűztem magam elé, de némi kerülővel. Tíz nap óta Németországon keresztül haladok Páris felé. S mondhatom: tele vagyok vajjal és históriai levegővel.

Regensburgban egy 1547 óta fennálló hotelnek abban a szobájában hálтам, ahol állítólag *Don Juan d'Austria*, V. Károly fatty gyermeke dőzsölt előkelő cimboráival. A lepantói győztes ebben a városban született (anyja gyönyörű leányzó volt, de nem „egyenrangú”, éppen mint Chotek grófnő) és areképeivel tele van a városnak minden fala, kívülről, belülről.

Nürnbergben a *Bratwurst-Glücklein* című klaszikus emiékű kurta koresmában ettem ropogósra sült kolbászkát, ugyanott, ahol Hans Sachs és a Meistersängerek falták délutánonként a vékony, apró kolbászokat savanyú káposztával. Most harmadszor fordultam meg Nürnbergben, de a kolbászka még mindig olyan izletes és olesó, mint husz évvel ezelőtt. A rengeteg fogyasztás (naponként több ezer ilyen apróságot kap be a bennszülött és az idegen közönség, akik közt bátorokon érkező angol lordokat és grófnőket is láttam elégszer) nem rontotta meg se a koresmáros szerepségét, se a Bratwürstchen jóságát.

Frankfurt am Mainban a *Goethe-ház* harmadik emeletén Goethe íróasztalán irtam be nevet a vendégkönyvbe, — ugyanott, ahol a *Buff*

Lottiba és *La Roche* Maximiliánába szerelmes Goethe Farkas megírta Jung Werther keserveit. *Buff* Lotti egy Kestner nevű tisztas jogászhoz, *La Roche* Maximiliána egy Brentano nevű gazdag frankfurti kereskedőhöz ment feleségül. Mind a két ur jó barátja volt Goethenek, aki mind a kettőnek a feleségét szerette, de csak ideálisan, irodalmi szerelemmel. Lotti és Maximiliána nélkül a *Werthers Leiden* megíratlanul maradt. A regény első felében Lottit, a wetzlari ideált dolgozta föl. Második felében Lotti alakjába átváltozott az ehrenbreitsteini ideál, *La Roche* Maximiliána, Brentano felesége, éppen úgy, mint Goethe alakjába Jerusalem, a Goethével egy idős követ-ségi titkár, aki boldogtalan szerelmében szenzációs öngyilkosságot követett el. A regény első feléhez Lotti, a másodikhoz Maximiliána volt szükséges. Ha Goethe csak Lottit szerette volna, nem ment volna túl az idilli, grönögéd, szentimentális részleteken és nem tudta volna megírni a sötét, megrázó második részt, ahol a történet katasztrófába fordul. Brentano féltékeny volt és egyszer Goethe jelenlétében „rettentő szcénát” rögtönzött a fiatal asszonynak, aki kezdetben nem akarta szeretni a férjét. Ennek a „borzasztó” jelenetnek a benyomásaiból született a Werther második része, kombinálva Jerusalem öngyilkosságával. Mert Goethe nem ölte meg magát. Mindig szeretett és 82 évet élt. Teljes egészségben, apollói szépségben érte meg azt a boldog időt is, amikor volt ideáljának, Maximiliánának a leánya, a rajongó *Brentano Bettina* szeretett belé és a nagy költő olimpiai nyugalommal élvezte ennek a — szintén ideális — szerelemnek a tiszta gyönyörűségét. Francia, vagy magyar ember előtt fölfoghatatlan dolog, érthetetlen rejtély, hogy valaki úgy tudjon ideálisan szeretni férjes asszonyokat — egyszerre kettőt, harmat, négyet — mint a nagy Goethe. Németországban ezt mindenki természetesnek találja; senkinek a szája körül kételkedő, vagy gúnyos mosoly nem játszadozik. És faktum, iro-

dalomtörténeti tény, hogy Goethe mind Kestnerrel, mind Brentanóval jó barátságban élt, állandóan járt a házukhoz, noha mind a kettőn tudták, hogy Goethe a feleségüket szereti, sőt Brentano féltékeny is volt hébe-korba. Goethe szerette az asszonyokat, az asszonyok — Lotti és Maximiliána — szerették Goethét és közben egy tucat törvényes gyermekkel ajándékozták meg a családot. Goethe nem akart mást, csak ideális szerelmet. Mikor a házasságok közt egyenetlenség ütött ki, Goethe bekövetke ki őket egymással; sőt ő beszélt rá Maximiliánát, aki hitese férjét, Brentanót, több hónapig drei Schritt vom Leib tartotta magától, hogy legyen jó asszony és ne vonakodjék teljesíteni a férj jogos követeléseit. Ehhez hasonló tiszta szerelem nincs máshol, csak az égen és Németországban.

Emsben azon a világtörténeti ponton állottam, ahol III-ik Napóleon követe, *Benedetti*, tola-kodó módon követelte Vilmostól, az öreg porosz királytól, hogy kövesse meg a „grande nation”-t és adjon garanciát, hogy Hohenzollern-sarjadék nem kerül az üresedésben levő spanyol trónra. Az öreg Vilmos éppen a Trinkhalle előtt állott és poharában a Kesselbrunnebl merített enyhe, langyos viz szeliden gőzölgött a reggeli napfényben. A 19-ik század egyik legvéresebb, leggrandiózusbab háborúja az emsi promenádának ezen a keskeny, alig egy négyszög méternyi pontján kezdődött. Itt esett ki a vezető hatalom Franciaország kezéből, itt vált földönfutóvá Európa diktátora, III-dik Napóleon, itt kezdődött a német egység, itt kovácsolták a „fene fátumok” arany kalapácsos a császári koronát az öreg Vilmos király fejére. Az emsi fürdő partjai közt végig futó Lahn-folyóban nincs annyi hullám, a Kränchen és Kessel-brunne forrásaiban nincs annyi víz, amennyi vér az 1870–71-iki német-francia háborúban mind a két részről elfolyt. És erre a kolosszális háborúra, erre a világrendítő eseményre most csak egy kis darab márványkő emlékeztet a háború

szipolyozását. És így történik, hogy a nép, amely halhatatlan érdemeket szerzett az emberiség haladása körül, talán akarátán kívül eszközözé lett a legborzalmasabb embertelenségnek, amelyet ily fejlett szisztémában még nem látott a világtörténelem. E következetes pusztítási rendszer láttára egyszerre elemi emberi jogává válik mindazoknak a népeknek Anglia ellen kezdett harca, amelyeket Anglia gyarmatosítani óhajt. Ezek láttára tökéletesen jogába lép a kínai boxer, a szudáni fanatikus orgyilkos. Hisz a példa, amelyet India háromszáz év óta szakadatlan sorban mutat, oly rettentő, hogy a legkétségbeesettebb védekezésre kényszeríti azokat, akiket londoni parancsra civilizálni iparkodnak Maxim-ágyukkal az angol táborok.

Míg maga a jótékonyaságról és emberiségéről híres angol társadalom nem emeli fel szavát és kezét a gazdálkodás ellen, addig India továbbra is színhelye lesz az emberiség legnagyobb szenvedéseinek. Mert azok a milliószámra halálra ítélt nyomorultak csontkezükkel nem védekezhetnek a szipolyozók ellen. Az összesorvadt kélnek csak annyi ereje marad, hogy az ég felé mutasson, ahol a Nemezis lakik.

BELFÖLD.

A miniszterek Budapesten. Noha a politikai élet szünetel, a kormány tagjai ma esaknem teljes számban Budapesten vannak. Széll Kálmán miniszterelnök tegnap este érkezett meg Rátótól és előbb a miniszterelnökség, aztán a belügyminisztérium folyó ügyeit intézte el. Holnap utazik vissza Rátóttra. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter már vasárnap hazajött székelyföldi utjáról és első sorban táraájának költségvetését látta el, amelyet már át is küldött a pénzügyminiszternek, aki néhány napig Bécsben volt, de most szintén hazajött. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter szintén hazaérkezett tegnap Párisól, de ma már el is utazott Komáromba, a dunántúli református egyházkerület holnapi közgyűlésére, ahol Tisza Kálmán főgondnokot helyettesíti, Wlassics Gyula és Plósz Sándor pedig még nem utaztak el a fővárosból. Ma délelőtt hosszabb minisztertanács volt, melyen a Budapesten időző miniszterek mind résztvettek. A távollevő honvédelmi minisztert Gronom Dezső államtitkár helyettesítette. Széll Kálmán ma este megjelent a szabadelvű pártkörben, ahol a kép-

viselők a szokottnál nagyobb számban jelentek meg.

Darányi és a Pester Lloyd. Amint már említettük, a *Pester Lloyd* tegnapi számában egy hibás, rövid kivonat alapján, mely a földmívelési miniszternek a párisi mezőgazdasági kongresszus bankettjén mondott felkészítőjéről megjelent, a miniszter ellen támadást intézett. Illetékes helyről származó értesülés szerint a földmívelésügyi miniszter felkészítőjében szót a *mezőgazdasági eszmék* diadaláról (victoire des idées agricoles); de a mezőgazdaság ügyének és eszméi érvényesülésének hangoztatásában egy *mezőgazdasági kongresszus* s egy földmívelési miniszter részéről senki kivételül valót nem talált, jóllehet a kongresszuson minden lehető árnyalatnak megvolt a maga képviselője. Különböen a földmívelésügyi miniszter intézkedett, hogy a felkészítő *hiteles szövege* beszereztesse s azt egész terjedelmében közzé is fogja tenni.

A közigazgatási tanfolyamok. A belügyminisztérium törvényelőkészítő osztályában most a közigazgatási tanfolyamok életbeléptetésére vonatkozó miniszteri rendelet részletes tervezetén dolgoznak nagy szorgalommal, mert mint ismeretes, a tanfolyamokat szeptember elején fel kell állítani. A rendelet életbeléptetése előtt a jövő hó közepén a belügyminiszter ismét ankétet hív össze, amelyen a tervezetbe bevinni óhajt, az hogy oly helyeken, hol nagyobb számú hallgató jelentkezik, államilag segélyezett internátusok létesíttessenek. Erre nézve is tervezetet dolgoz ki s a legközelebbi ankét elé terjeszti. A tanfolyamok kormánybiztosává a belügyminiszter Ruffy Pál országgyűlési képviselőt nevezte ki. Ez a választás mindenképp szerencsésnek mondható. Ruffy Pál, aki Bars megye alispánja volt, ugyis, mint régi, avatott közigazgatási szakember és egyéni kvalitásaival is rátermett erre a szép és fontos küldetésre.

A jövő évi állami költségvetés. A pénzügyminisztériumban már beérkezett az anyag egy része arra, hogy a jövő évszandőre szóló állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot elkészíthessék. A törvényjavaslatot ugyanis a kormány már az ősszel a képviselőház elé akarja terjeszteni, s szeretné, ha az országgyűlés legkésőbb november végéig letárgyalná. A pénzügyminisztériumban most rendezik a beérkezett anyagot s e hó második felében már megkezdik az általános költségvetés összeállítását.

Hamis szenzáció. A *Budapesti Tudósító* a következő cíffalot teszi közzé:

Egy fővárosi napilap mai számában szószentri szöveget közli egy állítólag *Széll Ignác* államtitkár aláírásával megjelent belügyminiszteri rendeletnek, amely a kereszténység magyarországi 900 éves jubileumának megünneplésére vonatkozólag intézkedett volna valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. Minthogy eme, vagy ehhez hasonló rendelet a belügyminisztériumból *nem adatótt ki*, a szóban forgó közlemény, első betűjétől az utolsóig, nem tekinthető egyébnek, mint *legből kapott, üres koholmány*nak, amely a hozzá fűzött következtetésekkel együtt minden alapot nélkülöz.

A biztosítási törvénytervezet. amelyet dr. Beck Hugó kuriai bíró, a szakkörök óhajának tekintetbevételével 1894. évi javaslata alapján készítet el, a napokban az igazságügyminisztériumban *Plósz Sándor* igazságügyi miniszter előkötete alatt tartott tanácskozáson véglegesen elfogadták. A tervezet ősszel már a képviselőház elé is kerül. Az új javaslat az 1894-ikihez képest lényegesen kibővült s többek között a még egy törvényhozás által sem szabályozott biztosítási ügynőkök kérdését is sikeresen oldja meg.

Az erdélyi katolikus status ülése. A római katolikus status holnap, 12-én Kolozsvartot ülést fog tartani. Az ülésen gróf *Mayráth Gusztáv* erdélyi püspök fog elnökölni. Ez alkalommal fogja letenni hivatalos esküjét báró *Bornemisza Elemér*, az újonnan kinevezett jószágiravező, a püspök kezébe. A status gyűlése előrelátatólag több napig tart.

KÜLFÖLD.

A porta vám-bajai. Törökország meggondolatlanul és senkit sem értesítve, hirtelenül maximális vámat kezdett szedni az összes balkán-államokból török területre érkezett áruk után. Ebből a rekrimációk egész tömege támadt, sőt részben megakadt a kereskedelem is. A balkán-államok nem hagyták annyiban a dolgot és erőlyes jegyzékeket menesztettek az Ildiz-palotába. Valaképpen a porta szonost tartalmazó jegyzéket intézett a porta, görög és román követségekhez a különböző vámtarifa dolgában. A jegyzék kijelenti, hogy a porta hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni kereskedelmi szerződések kötése végett, de a különböző tarifa érvényben maradt a szerződések megkötéséig. Ideiglenes egyezményeket a porta nem hajlandó kötni. *Mijatovic* szerb követ ma az Ildiz-palotában komolvan felszólt a miatt, hogy Szerbia ellen a különböző tarifát, ellenben

kiinduló pontján. Azon a helyen, ahol I. Vilmos porosz király állott, egy méter széles kőlapot illesztettek a földre. Főllrás nincs rajta, csak ezek a rövid dátumok: 1870. július 13. No, igen, — vannak még egyéb emlekeztető jelek is: azok a roppant temetők, ahol német és francia katonák százezerrel harminc év óta közös egyetértésben porladoznak. A nagy korszak elmúlt, Vilmos császár és egész kísérete mint a föld alatt van már, mint az érte és miatta elesett kőzatonák, új nemzedék hemzseg az emsi promenádon, élvatos Kurasztok iszszak a Kesselbrunne vizét és közönséges emberek sáros eszímával mennek át a világhistóriát hirdető márvány-lapon.

Bonban, a Rajna partján, annak az embernek a szülőházában időztem, aki minden királynál és császárnál nagyobb volt. Láttam a szük padlászobáskát, ahol *Beethoven* született. A *Fidelio* és a *Küncenkük szimfónia* szerzője nem a saját házában jött világra, mint a jómódu Joannes Goethe fia Frankfurban. *Beethoven*nek szegények voltak, három szobás lakást béreltek és *Beethoven* Lajos a lakás felső emeletén, silány kis padlászobában pillantotta meg először a napvilágot. A jászoban született Jézus jutott eszembe, mikor végignéztam a homályos kamarán, ahol most *Beethoven* fehér mellszobrá néz felénk. Ebben a szobában nincs más, csak ez a szobor. S a szobor előtt, a szük padlászoba közepén, egy hervadt babérokoszorú. A többi szobában és a szomszédházból hozzácsatolt termekben *Beethoven*-muzeumot mutogatnak. Egy márká belépődíj fejében láthatjuk *Beethoven* minden arcképét, a himnlőhelyes, hü képektől kezdve föl egészen az idealizált szobroki; láthatjuk a fiatal *Beethoven*ot, aki még mosolygott és a komor, süket, meghasonlott *Beethoven*ot, aki úgy néz a világba, mint egy beteg oroszian; láthatjuk a masszív, erős botját, a pápaszemét, a kopott korcszekét, a rézből készült, idomtalan hallócsöveket (belső muzsikájához, amit a lelkével hallott, nem kellett ilyen készülék), a keresztlevelet és a temetésére szóló meghívást; láthatjuk a *Holdvilág-szonátá* kéziratát, a saját hatalmas

kezével írt leveleket nagy, erőlyes betűvel, (nagyszerű a bécsi esch kopistához intézett filipikája, akit a következők menyőörögös szavakkal szólít meg: *Dummer, Emgehüdeker, Eselhafter Ker!*) láthatjuk a birtokában volt különböző hangszerket és jászhatunk egy-két taktust a zongoráján. Jobban a *Beethoven* lelke sem lehetett lehangolva élete legkeserűbb pereiben. Emlektárgyai közt legérdekesebb, legjellemzőbb egy arasznyi márvány-mellszobor: a *Brutus* mellszobra. Iróasztalán nem állott soha más, csak ez a kemény római republikánus, aki ledöfte Cézárt, hogy megmentsa a köztársaságot. Erre a szoborra nézett, amikor a *Fidelio* nagy részletét, a rabok kórusát, a szabadság legszebb himnuszát komponálta. Független, szabad, nagy lelke nem érinkeztetett az emberekkel, csak ezzel a márványszoborral maradt állandó kapcsolatban. Nem kívánt az udvarok kegyéből, megvetette a rangot, a rendjeleket és republikánus maradt koporsója zártáig. A *Goethe-Haus* relikviái közt látunk rendjeleket, szalagos eszilagokat; látjuk, hogy az irodalmi olimp félistene nem átalott beállani az apró titkos tanácsosok glédájába. *Beethoven* melle üres volt; más eszillaga nem volt, csak a géniuszó; más ékessége nem volt, csak a saját fényes lelke; drágaságaiból egyéb nem maradt ránk, csak ez a *Brutus*-szobor. Ha gazdag ember volnék, kincseket adnék, hogy ezt a *Beethoven*-relikviát iróasztalom számára megszerezsem.

Az egyesült német birodalomból jókora területet bejártam tíz nap óta. Regensburg közelében megéztam a *Donau*száron fölött álló *Walhallát*, ezt a gyönyörű antik-utánezatot és arra gondoltam, ha ehhez hasonlóit építenénk a Gellérthegy tetejére, olyantormán, hogy a széles márványlépcsők lenyúlnának a Dunáig, egész Európa, az egész világ fölkeresné Budapestet, mert idegenforgalmat nem *kupaktandesi hátdrozotokból*, hanem csak ilyen nagy, monumentális, esodálatra érdemes művekkel csinálhatunk. I. Lajos bajor király nagylelkű pazarlása hozta létre a *Walhallát* tíz millió márkáért. Ezt a királyt is bolondnak szeretik mondani (hiu volt és középszerű költő-

dilettáns, annyi áll), de én sok ilyen bolond királyt kívánok a magyar nemzetnek; és szeretném, ha dúsazadag főuraink ilyen értelemben szintén mebolondulnának egy küssé; sőt a józan, nyárspolgár, minden nagy koncepció nélkül szükkölködő magisztrátusra is ráférne valami ebből a „szent örültség”-ből.

Ugyanez a Lajos király *Aschaffenburgban* egy kisebbszür, de nem kevésbé remek alkotást emelt: a pompejanisches Haus-t. Ennél bájosabb, szebb építmény az eredeti ház sem lehetett Pompejében. Az illuzió olyan nagy, hogy az ember egészen benne él a klasszikus római világban, míg ezt a tökéletesen utánezott, stilszerűen fölszerelt, mozaikköveliben és freskóiban esodászerű épületet bejárja. Száz könyvből nem tanulhatunk annyit, mint ebből az egy házból. A római arkitektúrát, a római életet, a római háztartást (mert a konyha is megvan itt és minden hozzávaló) beszédes valóságban látjuk magunk előtt.

Hatalmas látvány a befejezett kölni dóm. Hatszáz év alatt hány generáció pusztult el, hány millió ember halt meg, aki csak épülni látta a német gótikának ezt a legnagyobb romekét, a kivirágzott kőnek, a csipkévő faragott márvány-nak ezt a esodáját. Hatszáz évig állandóan fakópönyeg volt rajta, hórihorgas állványok disztelenkedtek majd az egyik, majd a másik oldalán. S nekünk most kinyílt a száz évben egyszer hajtó aloó virága. Rövid földi pályánkon mi tökéletes szépségében, leplezetlen pompájában láthatjuk azt, amire hatszáz esztendeig várakozott a művelt emberiség.

A germán erőt és hatalmat Koblenz élen, a Rajna és Mosel összefolyásánál, I. Vilmos császár kolosszális lovas-szobrá hirdeti. Az egész esaknem olyan magas, mint egy egyiptomi piramis. Nem szublonos, inkább eredeti és nagyon imponáló munka, germán motívumokkal. A nemzeti önértzet büszke lendületével van megkoncipálva és a kivitel nagyszerű. A hatalmas lépcsők, a félkörben álló hátulsó oszlopok és a talapat kurta, zömök oszlopai teljes harmóniában állanak a kardiát emelő esászár, a táltoshoz hasonló

Montenegro és Bulgária ellen a 8 százalékos tarifát alkalmazzák. Ugyanilyen lépéseket tett a szerb követ a portánál is.

A kínai vérfürdő.

Budapest, július 11.

Ma nem jött Kínából olyan hír, amely a helyzet lényeges változását jelezné, sem az eddigi különféle ellentmondó értesülések nem tisztázódtak. A Japánnak nagyobb erővel való közbelépésének híre megérkezik a ma érkezett táviratok, s ez ma is a legfontosabb eseménye az utóbbi napoknak. Japán a hatalmakkal egyetértően jár el, de az eddigi hírek szerint ezért semmitőlől elnyit nem biztosítottak neki. Ha Japán akciója csakugyan önzetlen volna — amit végre nem okvetetlenül szükséges készpénznek venni — akkor ez az ázsiai állam alaposan megsegényitné a civilizált Európát, melynek hatalmasságai a koncon veszekedések, miáltal Kínában aiatvalóik véreben gázol a feldühödött eszeselék. Japán hír szerint hamarosan negvenháromezer katonát szállít partra Kínában, ami az idegen haderőt hatvanezerrel nagyobb számra növeli, de ez még mind nem biztosíthatja a ropant tulerő ellen való sikeres operációt. Már az is eredmény lesz, ha az eddigi megszállva tartott pontokat, nevezetesen *Tiencint* és *Takut* megtartják; de hogy előrenyomulhassanak, arra még így is nagyon kevés a kilátás. Összeesküdött az idegenek ellen minden: az időjárás, a föld, a víz és legújában még egy rettenetes hatalom: a *kolera*. A *Times* egy távirata ad hírt a gyilkos betegség fellépéséről, amely, ha a felszabadító csapatok közt elterjedne, a kínai fegyvereknél nagyobb pusztítást okozna bennök.

Tuan hercegről, a forradalom fejéről azt jelenti egy távirat, hogy *császárnak* tette meg magát, amibe még alkalmasint lesz beleszólásuk a déli alkirályoknak is.

A Pekingbe szorult európaiak sorsáról ma nem jött hír. Még mindig nem lehet tudni, élnek-e, halnak-e?

(Tiencin ostroma.)

London, július 11.

A *Daily Express* jelenti Csifuból tegnapi kelettel, hogy a kínaiak július 4-én 75.000 emberrel és százánál több ágyúval megtámadták *Tiencint*, amelyet 14.000 európai katona védelmezett. Legna-

kevény paripa és a császár mellett haladó szárnyas germán szűz ére-alakjával. Ere és kő egyaránt szög, szimbolikus, erős. Az egész szinte így szól a nézőhöz: *Itt akarok állani örökké!* — Ez az új monumentum (1897-ben leplezték le) határozottan szebb, mint a Rüdeshelm fölött álló niederwaldi emlék, a Baviáriakra és egyéb kardos germán szűzekre emlékeztető Germánia.

Hogy még több történelmi levegőt vegyen körül: megnéztem *Triert* és *Wormst*, Németország legrégibb városait. *Trierben* az 5-ik századból való római kapu (a *Porta nigra*) egyetlen szép a maga nemében, de az *Amfiteatrum* távolról sem olyan értékes, mint a mienk *Aquincumban*. — *Wormsban* ott állottam annak a templomnak a küszöbén, ahol *Brünhild* veszekedett *Siegfried* feleségével, láttam a legrégibb zsinagógát és beszéltem egy olyan zsidóval, akinek az ősei még a római foglalás előtt itt éltek és — a hagyomány szerint — arra zavaztak, hogy *Krisztust* nem kell fölfeszíteni. Rajnai és moseli exkurziókon egész sereg lovagvár ontotta rám a történelmi levegőt. Kölnben, a *Szent Orsolya* templomában, megnéztem a 11.000 szűz csoportját, akiket hun úspánk, *Attila* mészároltatott le. (Talán mert csunyak és deszkamellűek voltak.) A nagy és elegáns fürdőhelyeken, *Homburgban*, *Wiesbadenben*, *Baden-Badenben* (ahol ruletteni már nem szabad) különböző rokkant diplomaták szemlélése gyarapította történelmi levegőmet. A heidelbergi várkastély omladéka is fölemelő hatást tett rám, ahol a szobrok közt *bajor Ottó* (rex Hungariae) képviseli hosszan lobogó kuruc-bajuszszal a tiszta magyarságot.

Mielőtt *Strassburgba* és onnan *Párisba* mennék (*Epernaya* keresztül, ahol egy kis üveg francia pezsgőt megvásárolunk) otthon maradt honfitársaim vizasztalására i-mételtem kell a következő régi és kipróbált igazságot: a német nemzet kitűnő erényekben bővekedő, szorgalmas, művelt, okos, nagyra hivatott nemzet, de *enni* nem tud és a *Biemchen-kávé*nál ocsmányabb folyadék nincs a világon!

gyobb veszteségük az oroszoknak és japániaknak volt. Egy 120 fős orosz gyalogsági századból csak öt ember maradt életben. A németeknek is nagy veszteségük volt. Az angolok 30 embert vesztettek. 250 beteg és sebesült, akik nagyobbra *Seymour* tengernagy hadoszlopából valók, nagy folyamnaszádokon *Takuba* vittek. Utközben sokat szenvedtek a kínaiak folytonos zaklatásaitól.

Július 6-án a kínaiak négyhüvelykes ágyúkkal újra megtámadták *Tiencint*. Az európai csapatok tüzérének sikerült a kínai ágyukat 8 órai harc után elnémitania.

Berlin, július 11.

A *tiencini német konzul* távirati jelentései szerint a kínaiak július 5-étől 8-ig ismét bombázták az ottani idegen telepeket. Július 6-án az oroszok visszavertek 2000 boxert, akik a francia telepet megtámadták. Július 7-én az angolok és a japánok bombázták a kínai útegeket. Este kínai gránátok meggyújtották a német konzulátus tetejét, de a tüzet mindjárt eloltották. A kár nem nagy. A *Peiping* gőzös július 6-án német sebesültekkel *Takuba* ment. A *tiencin-takui* vízi ut biztosítva van, amióta az európaiak feleuton megszálltak egy erődöt. A *Takuba* vívő vasutat *Tiencintől* három angol mérnöknyire terjedő vonalrész kivételével helyreállították. Az itt lakó idegenek családjai július 4-én csaknem mind *Takuba* utaztak.

(A kínai rémuralom.)

London, július 11.

Sanghaiból jelentik, hogy ma nyilvánosságra került egy ediktum szövege, amelynek megjelenését nem régiben kilátásba helyezte *Tuan* herceg. Ebben az ediktumban *Tuan* egész nyíltan császárnak nevezi magát és dicséri *lojális boxereinek* világszerte, akik az ő legdrágább bátor katonái és a jelentéktelen idegen csapatot el fogják kergetni új fegyvereikkel és ágyúkkal, amiért bőven fognak kapni meleg bort és rizst.

Tuan herceg ezen ediktumban kinevezi *Cai-Szán*, *Kangi* és *Cuan* hercegeket a boxer sereg vezéreivé.

A kínaiak *Ardintól* délre elpusztították az összes hidakat. Egész *Dél-Manduriában* rémuralom van.

Sanghai, július 11.

Nagyon bajos Pekingből információkat szerezni, mert a konzulok efféle közlemények tekintetében teljesen *Seng* vasutagazgatótól függenek. *Sengnek* és a többi kínai főhivatalnoknak terjedelmes földbirtokuk van s így hiszik, hogy *Seng* ez okból is minden lehető el fog követni, hogy a külföldet a béke föntartására irányuló törekvésében támogassa.

Az arzenálokban tömegesen véteti föl magát a csészelék a hadseregbe. Ezeknek természetesen nem kell a későbbi ellenőrzéstől tartaniok. A hatóságok, amelyek egész figyelmüket a *Jangcevidék* megvédésére irányítják, garanciákat adtak a *Jangce* kikötőiben levő idegenek megvédésére. Föltéve, hogy idegeneknek ott állandó lakhelyük van, egy hadihajónak nem szabad ott csapatokat partraszállítania. Az erődöket is csak egyes hadihajónak szabad érinteniök. Ha többen akarják az erődöket együtt érinteni, föltartoztatják őket és esetleg rájuk lönek. *Sengnek* azt a javaslatát, hogy kínai önkéntes hadtestet alakítsanak, elvetették.

London, július 11.

Egyik oldalról sem igazolják a császárnának újabb hatalomra jutásáról tegnapi elterjedt híreket. Az utolsó közlés, melyet hivatalos körök Pekingből tudnak, június 28-ikáról van keltezőve.

Van azután a depozedált császárnak egy június másodikáról keltezett rendelete, melyet futár vitt *Nankingba* és innen *Sanghaiba*. E rendeletben a császár *Japánhoz* és *Oroszországhoz* szól s felpanaszolja az elmúlt eseményeket és azt mondja, hogy az idegen kormányok tévednek, ha azt hiszik, hogy a kínai kormány a boxereket védelmezi. A császár a nevezett hatalmakat segítségre hívja fel a felkelés elnyomására és *Japánhoz* intézett külön üzenetben mely ajánlkozással fejezi ki a japáni követtség kancellárjának június 3-ikán történt meggyilkolása felett. Kútonben e rendelet vagy teljesen apokrif, vagy pedig nem július 2-ikáról van keltezőve, mert akkor nem a japáni kancellár meggyilkolása volna említve, mint utolsó esemény. Ha pedig a császár fogva van, nem lehet megmagyarázni, hogyan bocsátotta ki a rendeletet.

Berlin, július 11.

A *Wolff-ügynökség* jelenti Rómából: A

congregatio de propaganda fide táviratot kapott, amely szerint a kínaiak megölték *Guillon* mukdeni apostoli vikáriust, két párisi hittérítőt és két irgalmasrendű apácát.

(A lázadás szünőféiben.)

Brüsszel, július 11.

Épp most érkezett *Li-Hung-Csangnak* egy távirata, mely szerint július 9-én valamennyi európai Pekingben sértefen volt.

Egy shanghai távirat megerősíti, hogy a *régens-császárné* ismét magához ragadta a kormány gyepölit és *Tuan* herceget száműzte, de ez a boxerek segítségével ellentállást fejt ki.

London, július 11.

A shanghai kormányzónak egy újabb jelentése azt mondja, hogy *Ketteler* kivételével valamennyi pekingsi követ sértefen és hogy a felkelés szünőféiben van. Valamennyi shantung misszió a tengerparthoz érkezett.

Páris, július 11.

Az idevaló kínai követ értesítette *Delcassé* külügyminisztert, hogy *Li-Hung-Csang* azt jelentette neki *Kantonból* tegnapi kelettel, hogy éppen most táviratot kapott Pekingből, amely szerint azok a katonák és lázadók, akik a követéseket ostromolták, lassanként elszélednek.

Berlin, július 11.

A csifui német konzul azt táviratozza, hogy a santungi kormányzó táviratot intézett a csifui idegen konzulokhoz, amely szerint július 4-éről keltezett jelentések azt mondják, hogy a pekingsi követek akkor tul voltak a veszedelmen és a lázadás alábbhagyott. A santungi katolikus és evangélikus hittérítőt mind *Csifuba* vagy *Cintauba* vitték.

(A hatalmak hadiereje Kínában.)

London, július 11.

A hatalmak az újabb japáni csapatok megérkezése után hatvanezer emberrel fognak rendelkezni. Azt hiszik, hogy ezzel a haderővel tartathatják *Tiencint* és *Takut*, de előrenyomulásra egyelőre gondolni sem lehet.

A *Daily Express* jelenti Csifuból: A japániak *Takuban* már 22.000 embert szállítottak partra 36 nehéz mozsárágyúval és 120 tábori ágyúval. Két japáni kórházhajó is érkezett *Takuba*. Hír szerint a legközelebbi hét napon belül még 13.000 embert és négy nappal később még 10.000 embert szállítanak partra. A japániak haditerveben állítólag egész sor olyan hadművelet van előírva, amely két évnél hosszabb időre terjed ki.

Ugyanaz a lap jelenti Csifuból tegnapi kelettel, hogy *Ardinnál*, *Kirintől* délkeletre, a vasúti vonal mentén, *Kirin* és *Cicikár* között 30.000 orosz katona áll.

Róma, július 11.

A legközelebbi napokban újabb 2000 ember megy innét Kínába, *Olaszországnak* jelenleg már 3000 tengerészkatona van a kínai vizeken, kik közül 1500 szárazföldön is használható.

A *Perseusz*ra jelenti, hogy a kormány még két hadihajót és egy harmadik zászlóaljot szándékozik Kínába küldeni.

Berlin, július 11.

Jól értesült körökből jelentik, hogy a Kínába induló gyalogdandár parancsnoka *Lessel* vezérőrnagy lesz, aki jelenleg a nagy vezérkar főszállásmestere.

Berlin, július 11.

A *Wolff-ügynökség* jelenti Washingtonból tegnapi kelettel: *Amerika* részéről egyelőre 6000 ember indul Kínába a *Fülöp-szigetekről*. *Kubából* elvonnak három amerikai ezredet, amelyek vagy a *Fülöp-szigetekre*, vagy szükség esetén szintén Kínába mennek.

Wilhelmshafen, július 11.

A Kínába kirendelt hajóraj ma délelőtt *Geissler* tengernagy parancsnoksága alatt ezrekre menő néptömeg lelkes hurrazása mellett elindult.

(A hatalmak tervei.)

Washington, július 11.

Abban a körlevélben, amelyet *Hay* külügyminiszter e hónap 10-én az Egyesült-Államok külföldi képviselőihez intézett, kijelenti a külügyminiszter, hogy az Egyesült-Államok a pekingsi állapotokat teljes anarhiának minősítik és úgy vélekednek, hogy az államhatalom ez idő szerint tényleg a helyi és tartományi hatóságok kezében van és a felelősség is őket terheli. Amíg ezek a hatóságok nem szövetkeznek a lázadókkal, hanem ellenkezőleg az idegenek életének és vagyonának megvédésére fordítják hatalmukat, *Amerika* őket tekintve a kínai nép képviselőinek és békében s barátságban óhajt velük élni.

Az elnök törekvése, mint eddig, arra irányul, hogy a többi hatalmasságokkal egyetértőleg cselekedjék mind a Pekinggel való összekötés helyreállítása, az ott lévő amerikaiak kiszabadítása és az amerikai alattvalók életének és vagyonának védelmére teendő intézkedések, mind a zavargások a többi tartományra való kiterjedésének megakadályozása tekintetében. Amerika politikájának célja olyan megoldást keresni, amely Kínában tartós békét és rendet teremt, Kínát a barátságos hatalmak között szerződésben és a nemzetközi jogban biztosított jogai megővésével mint területi és kormányzati egészét fenntartja és az egész világnak egyenlő, részrehajlatlan kereskedelmet biztosít Kína valamennyi kikötőjével.

London, július 11.

Az alsóház tegnapi ülésén azt kérdezte Ashmead Barlett, hogy Japán a kínai válság kezdetén csak Oroszországgal ellenzése miatt nem küldött-e csapatokat Kínába, amelyek elegendők lettek volna a rend helyreállítására.

Brodrick parlamenti államtitkár azt válaszolja, hogy a kormánynak nincs róla tudomása, hogy az orosz kormány valamilyen módon elutasító magatartást tanúsított volna.

Barlett azt kérdezi továbbá, vajon Japánnak az az elhatározása, hogy segédcapatokat küld Kínába, valamennyi hatalmasság beleegyezését függ-e és ha igen, Anglia megadta-e beleegyezését.

Brodrick parlamenti államtitkár azt mondja, hogy Japán a csapatok kiküldésére nézve semmiféle föltételeket nem szabott. A takui haderő szaporítására vonatkozólag Anglia és Japán között folytatott tárgyalások június 13-án kezdődtek és mindmostanáig szakadatlanul folytak. Június 23-án az angol kormány utasította tokiói ügyvivőjét, hogy értesítse a japáni kormányt a pekingi követségek válságos helyzetéről, közölte vele továbbá, hogy Indiából segédcapatokat rendeltek Kínába és végül magyarokra meg neki a résztönös akció szükségességét. Macdonald pekingi angol követtől május 28-ig érkeztek táviratok. Utolsó táviratában elmondta a követ Csing herceggel május 27-én folytatott beszélgetését, amelyben a herceg kijelentette, hogy mint a pekingi csapatok parancsnoka, személyesen akar keznek a összes idegenek védelméért. Az angol kormány mind a mellett elhatározta, hogy őrséget küld ki a követségek védelmére. Akkor azonban még semmi sem vallott arra, hogy a kínaiak támadást terveznek a követségek ellen.

Páris, július 11.

Megerősítik azt a hírt, hogy a kínai francia csapatok parancsnoka Woyrand tábornok lesz Baillot és Frey tábornokokkal, mint dandárparancsnokkal. A tengeri haderő parancsnoka Pottier tengernagy lesz.

Berlin, július 11.

A szövetségtanács külügyi bizottsága ma délelőtti ülést tartott, hogy meghallgassa gróf Bülow külügyminiszter nyilatkozatait a kelet-ázsiai helyzetről. Bajorországot Crailsheim miniszterelnök, Szászországot Metsch miniszter képviselte. Hosszabb tanácskozás után, amelyben a bizottság valamennyi tagja vett részt, az elnök konstata, hogy a bizottság egyhangulag hozzájárult gróf Bülow beható nyilatkozataihoz.

Köln, július 11.

A Kölnische Zeitung jelenti, hogy Anglia csak egy egyezik bele a közös fővezényletbe, ha azt Angliára vagy Japánra bizzák, különben pedig minden hatalom számára teljes akciószabadságot követel.

Berlin, július 11.

Báró Munk von Schwarzenstein azért nem nevezhették ki formálisan kínai követté, mert Ketteler meggyilkolásáról nem érkezett még hivatalos jelentés.

München, július 11.

A szövetségi tanács külügyi bizottságának szaklatlan időben való összehívása nem volt önkéntes, hanem Bajorország és Württemberg nyomása alatt történt, mely államok a külső zavarokkal szemben formálisan is érvényesíteni akarták azt a közjogi pozíciót, melyet a német birodalomban az alkotmány az egyes államoknak biztosít.

(Vegyes hírek.)

London, július 11.

Egy eddig meg nem erősített hír szerint, a szultán megtagadta az orosz önkéntes hajóraj áthaladását a Boszporuson.

London, július 11.

Sanghából jelentik, hogy április és június hónapokban a vámjüvedelmek 420,000 tonnell csökkentek.

(A mult bünei.)

Berlin, július 11.

Egy előkelő úri ember, aki az egész elmúlt telet Pekingben töltötte, a következő, valóságos letelezészámba menő kijelentéseket tette a kínaiak előkészületeiről, amelyeket a felkelés szervezésére tettek és arról a nembánomságról, amelylyel a pekingi követek ezt a készülődést nézték:

— A pekingi európaiak között az elmúlt évben oly mértékű gondatlanság és biztonsági érzés uralkodott, mint az indiai angolok körében az indiai felkelés előtt. Itt vannak kezemben az április hónapban megjelent shanghai lapok. Ezek az újságok mindent megjósoltak előre. A követeket nyomatókossan figyelmeztették arra, hogy mi fog bekövetkezni akkor, ha az özegey császárné regimijével szemben gyengének bizonyulna és ha megengedik, hogy a császárné folytassa addigi eljárását, amely abban állt, hogy notórius idegengyűlölköket nevezett ki fontos állásokra. Azokban a napokban történt meg a trónörökös kinevezése is. A lapok rámutattak az ediktum szó szerinti szövegére, amelyet ez állami aktus kíséretében kiadtak. Ebben az ediktumban az állott, hogy a trónörökös kinevezése egyjelentőségű az eddigi császár letételével és hogy ezentul a császárné a régi kínai, idegenellenes párttal együtt a hatalom egyetlen birtokosa lesz. Eppen ezt a tényt tagadták le az európai követek a lehető legnagyobb határozottsággal kormányaik előtt. A kormányok pedig hittek követneiknek, mert egyik sem akart konfliktus a keveredni Kínával és mert a kormányok mindig elhiszik azt, amiről szeretnek, ha úgy volna, a hogy előadják a dolgot a követek. A követek a trónörökös kinevezésében továbbra sem láttak semmiféle aggodalomra okot adó tényt, sőt mi több, az egyik követ még azt is ajánlotta kormányának, hogy a császárné üdvözölje ehhez a tettehez.

Nemsokára ezután a sanghaji lapok világosan rámutattak arra, hogy június hónapban nagy mérséklésre kényszerültek Pekingben. A mozgalom oly nagy körökre terjedt ki, hogy arról az európaiaknak a lapok tudósításai nélkül fogalmuk sem lehetett volna. A felkelést szervezőkhöz szit a császárné is. — ezt előre kimondták a lapok és aki akart hallani, az hallhatta az idegenek barátaitól, hogy az európaiakat a legközelebbi jövőben nagy veszély fenyegeti.

A követek erre a figyelmeztetésre sem hederítettek, még akkor sem, amikor már az egész országban köröztek a boxerek titkos lázító iratait az európaiak ellen. A követek ezt sem jelentették kormányuknak, akiknek csak annyit írtak, hogy a császárné a boxer-mozgalomtól távol áll. Májusban egyes követek még arra is gondoltak, hogy Pei-Taihóba mennek fürdőzni. A követek talán azért nem láttak semmit abból, ami körülöttük történt, mert nem volt szabad semmit látniok.

Az oroszok nem akartak konfliktust Kínával, amíg a szibériai vasut el nem készül; az angolok meg addig, míg Dél-Afrikában háboruszkodnak; a franciák pedig, amíg a kiállítás tart. A kormányok mindig azt a követet kedvelik, aki csak annyit jelent, hogy minden rendben van. Ketteler, mikor Pekingbe jött, azt jelentette haza, hogy úgy fogadták, mint régi jó barátot.

Mig előde, Heyking keményen bánt el a kínaiakkal, ő barátságos politikát üzött. Mig a boxerek titkosan behalózták Kínát az idegenek ellen, a kínai kormány a német császárnak szerencsét kívánt fia nagykorúsításához stb. Szakértők helyesen állítják, hogy keményebb eljárással el lehetett volna kerülni a kínai vérengzéseket, vagy legalább is jelentékenyen gyengíteni lehetett volna a lázadást, ha az európaiak minden egyes alkalommal a körmükre koppintottak volna a kínaiaknak.

— EUDAPESTI NAPLO. Július 15-én új előzője és nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgájon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk,

amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználatól akkor se visszariadni, ha a nyári szeton alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

HIREK.

A kis kadét.

Egy kis kadétot temettek el a minap a gleichenbergi kis temetőbe. Néhány nappal ezelőtt még úgy tologatta egy izmos stájer legény, mert a kis kadét már nem tudott a lábán állani s beleroskadott abba a kipárnázott kerekesszékbe, amelyen a temetőbe tolják az embert. A gyereket különben nem igen tudhatta, hogy a végét járja. Nagyon hetykén viselte a sapkáját s valahányszor tiszt ment el a kocsija mellett, mindannyiszor fölemelkedett a párnákról s kihuzta magát. Sárga, kiaszott keze volt; az ujjja, mint a doberverő s a körme úgy fénylett, mint a holt ember homloka. A vézna kis kezével szalutált s még meg is hajította a fejét...

Nagyon alázatos kis kadét volt szegény s fölöttébb tisztelte a följobbvalóit. Mégis meghalt. Megölte ez az idő. Ez az idő, amelyről itt a köruton csak úgy beszélnek az emberek, hogy moskos és latyakos és kellemetlen s aztán tovább mennek s sehogys tudnak róla egyebet mondani.

A doktortól hallottam, hogy ő nem ad a kadét életéért egy hajtófát sem.

— Huzatja még egy darabig, ha szép idő marad, de ha beáll a hideg, akkor —

A doktor a vállát vonogatta s a botjával ütögette a kaviesót.

— Akkor vége?

— Vége.

Három napig csakugyan huzta a dolgot a kadét. Nagyon sütött a nap s a forró nap-sugárban úgy melegedett a sok halálnak szánt köhögős alak, mintha minél többet akartak volna magukkal vinni ebből a földi melegségből. A kadét is élt s szalutált. Szegényke úgy forgatta jobbra, balra a szemét, mintha minden boldogsága az lett volna, hogy szalutálhat.

— Milyen szép kék szeme van ennek a fiúnak — mondta egy asszony. Ugy sajnálom szegényt s ha generális volnék, minden tisztnek megparancsolnám, hogy itt sétáljon.

— Itt? Minek?

— Nos igen. Hogy szegény kis kadét szalutálhasson nekik. Ugy örül neki.

— A doktor az időtől félti. Azt mondja, hogy ha hideg talál lenni, elpusztul a gyerek...

— Istenem! Akkor csak imádkozzék, hogy szép idő legyen...

Most pedig folyton lelki-furdalást érezek, hogy nem imádkoztam az időért. Hátha mégis úgy lett volna, hogy most sütné a nap s a köruton izzadva szidnák az emberek a nagy meleglet, törülnek a homlokukat s az a kis kadét folytonosan a sapkájához emelné a sárga, kiaszott kezét és élne és szalutálna. Mig így a fődött verandán ülnek a köhögős gleichenbergiek, lábzsákkal, kendővel melegítik a lábukat, teát isznak tej helyett, a köruton pedig szidják a loeskos időt. A kis kadét is talán megmenekült volna, vagy huzta volna még a dolgot egy darabig s nem került volna a kis temetőbe, a gleichenbergi teme-

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

töbe, ahol fehér márványkeresztek alatt oly sok nemzet fia nyugosznak.

Híabi! Ha asszony mondja, hogy imádkozunk, akkor imádkozunk kell!
Még az időért is...

G-a.

Értekezés

a női kosztüm reformjáról.

A mint *New Yorkból* írják a lapoknak,
Több nagy szabócég a divat terén
Szenzációs reformot kezdeményez,
Minek majd hasznát látja az erény.
És abból áll reformjuk, mint jelentik,
Hogy föltüntetnék minden hölgyruhán:
— Akár a tisztek gallérán a sarzszi, —
Hogy viselője asszony vagy leány?!
A vállfűzésnek egy diskrét nüansza,
A toll meg a virág a kalapon:
Ez édes rejtély néma hirdetője,
Nyilvános utcán, a fényes napon.
Nagyon sok szempontból sokat lehetne
Ez érdekes reformról mondani;
Ilyen szempontok: az erkölcsi szempont,
A társadalmi és a széptani.
Ez alkalommal most csak konstatáljuk
A kosztümök terén a haladást,
Mely, mint korunknak legfőbb mozgatója,
Csak a tudást terjeszti. Soh'se mást.
A tudnivaló ember szemlélőnek
Csak azt jelezte — nemde? — általán
A régi kosztüm, ez az ócska kosztüm,
Hogy viselője fiu vagy leány?
De most ezentúl — éppen ez a vívmány! —
Első látásra több nüanszt tudok,
Sokkalta többet, — amit fejtegetni
Itt nem lehet. De nincs is rája ok.
De egy körülmenyt ki kell még emelnem,
Midőn a fontos kérdést taglalom, —
S ez az: mit szól majd ehhez a közérköcs,
Amely különben néma, — fájdalom!
Az én igénytelen, kis véleményem,
Tisztelt közönség, e kérdésben az,
Hogy a nő-kosztüm fent leirt reformja
Minden polgárnak öröm és vigasz.
Mivel csak hasznát látja a közérköcs,
Ámint én tisztá lélekkel hiszem,
Ha majd ezentúl többé nem zavarja
Az utcán járó nőket férfiszem:
Miként az erdő mélységén bolyongva
Derék vadász puskát el nem sület,
Mikor ilyen jelző táblára bukkan:

VIGYÁZAT. TILOS VADÁSZTERÜLET.

Ugy vélem, hogy a midőn a női kosztüm
A férfit teljes célra viszi majd,
A házasságtörés statisztikája
Nem fog mutatni többé ennyi bajt,
Hanem a házasságok számáránya,
Amely most évről évre csökkenő,
Örvendtes nagy mérvet ölt ezentúl,
S megszűnik minden, ami bökkenő.
De szinte hallom, mit mond a cinizmus,
Amelynek, tudjuk, gúnytárgy az erény:
Hogy a kalandra vágyó nő ezentúl
Majd lányruhát ölt, ha utórá men:
Ne tartson vissza férfit ez a tábla,
Amelyről — képleg — fenteb volt a szó!
Tisztelt közönség! Ily ocsmány cinizmust
Csak kikacagni és megvetni jó!

Egy szaktudós.

Budapest, július 11.

— Személyi hír. *Cseh Ernő* horvát miniszter ma reggel dr. *Dellimanics* Lajos torontali alispán látogatására Nagybecskerekre érkezett.

— Az olasz trónörökös pár Konstantinápolyban. Említettük, hogy az olasz trónörökös pár a Yela jachtton Konstantinápolyba érkezett. Tegnap a trónörökös pár *Gallina* olasz nagykövét és *Cangia* dragomán társaságában meglátogatta a szultánt, aki egy óra mulva visszaadta a látogatást a trónörökös párnak a *Marasusinis*-kioszokban lévő lakosztályában. A trónörökös pár ezután meglátogatta a Yildiz kioszk istállót, parkját és a majolika-gyárat, azután pedig részt vett a Mohamed születésnapjának évfordulóján rendezett ünnepségen. A szultán a trónörökös párnal

tett látogatása alkalmával személyesen adta át *Viktor Emánuel* trónörökösnek a gyémántokkal kirakott *Imtiáz*-rendjelet, *Helena* hercegnőnek pedig a *Shefakat* női rendjelet.

— *Gulohowski Párisban*. Párisból telegrafálják: *Delcassé* francia külügyminiszter gróf *Gulohowski* tiszteletre 30 terítékű dejunert adott. Hivatalosak voltak: gróf *Wolkenstein* osztrák-magyar nagykövet, *Lorenzelli* pápai nuncius, gróf *Tornelli* olasz nagykövet, *Waldeck-Roussseau* miniszterelnök, *Decrais* gyarmatügyi miniszter, *Müllerand* kereskedelmi miniszter stb.

— **Debrecen mint mecénás.** *Debrecenből* jelentik, hogy a város tanácsa megbizta *Tóth János* szobrászt, hogy 38.000 korona költséggel egy allegorikus szabadságharc-emléket készítsen. Az emlékműnek 1901. augusztus 2-ikéig el kell készülnie, hogy a debreceni esztendő évfordulóján az ünnepélyes leleplezés megtartható legyen. Tisztelettel üdvözljük a debrecenieket az épp oly kegyetes, mint hazafias határozatukért, amelylyel jelet szolgáltatottak annak is, hogy átérzik azt a kötelességet, amely szép városukra három művészetünk fölléptése terén. De éppen művészetünk érdeke követelte volna meg, hogy minden lokális szempont mellőzésével nyilvános pályázat után szerezzék be a szabadságharc-szobor terveit. Ebben nem láthatott volna sérelmet városuk tehetséges szülőtte sem, aki már a *Mátys-szobor* kolozsvári pályázatán bebizonyította, hogy sok tudással és lelkes ambícióval rendelkezik. Ha már Kolozsvárot figyelmet keltett munkája, a debreceni pályázaton bizonyára még nagyobb elismerésre számíthatott volna, mert a kisebb művészi feladat mellett könnyebben juthatott volna ahhoz a babérhoz, amely csak buzdíthatta volna a terv megalkotásában. Elmondtuk ezt, bár egy befejezett ténynyel állunk szemben. De talán nem felesleges az a megjegyzésünk, hogy a szobrásznak adott határidő oly nevétségesen rövid, hogy ezen a kikötésen okvetlen változtatni kell. Elvégre 38.000 koronán művészi emléket lehet létesíteni és kár volna kockáztatni e szobormű művészi sikerét éppen annak a városnak, amely a magyar szobrászat egyik meserművével dicsekedhetik.

— **Országos katolikus nagygyűlés.** A magyar királyi és a magyar katolicizmus megalapításának 900-ik évfordulója alkalmából Budapesten augusztus 16—20-ig országos katolikus nagygyűlés lesz *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás fővédnöksége és a magyar püspöki kar tagjainak védnöksége mellett. A nagygyűlés sorrendje a következő:

Augusztus 16. Este 8 óraker ismerkedési est a fővárosi Vigadó éttermeiben.

Augusztus 17. Délután: Szent mise. Első nyilvános ülés délután 2—5-ig, a szakosztályok ülései, 6—8-ig második nyilvános nagygyűlés.

Augusztus 18. Délután: Szent mise. Diszjüls királyunk 70-ik születése napja alkalmából. Szakosztályi értekezletek. Délután: Hódoló ünnepség a legfőbbegesebb Oltárszentésg előtt. (Rendezik: az Eucharisztikus társulatok.) Ennek befejezéseül este nagy eucharisztikus körmenet.

Augusztus 19. Délután: Szent mise. Harmadik nyilvános nagygyűlés. Délben diszebed a fővárosi Vigadó éttermeiben. Délután: A katolikus legényegyletek elnökeinek értekezlete. Zenetörténelmi előadás. A Központi Katolikus Legényegylet hódolati ünnepe.

Augusztus 20. Résztétel a Szent István-napi körmenetben.

— **A párisi magyar mezőgazdasági kiállítás.** *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter Párisban személyesen is meggyőződően a magyar kiállítás mezőgazdasági, erdészeti és vadászati csoportjának általánosan elismert sikeréről, időt akar nyújtani arra, hogy azok is megtekinthessék és tanulmányozhassák a csoportkiállításokat, akik nem utazhatnak Párisba. Ezért intézkedett, hogy a párisi kiállítás bekezdése után a magyar mezőgazdasági, erdészeti és vadászati csoportkiállítás tárgyait Budapesten együttesen kiállítsák.

— **André.** Ma mult három éve annak, hogy *André* és két barátja, *Strindberg* és *Fränkel* délután harmadfél óraker a *Sas* léghajón fölszállott a magasba, hogy a szellő szárnyain elsurranjon az északi sark felett. A vakmerő utasok három évvel ezelőtt kezdtek meg páratlan utazásukat a néma fehér világ felé, mint első kiküldöttjei az embernek. Azóta alig jött tőle hír, pedig postagalambokat vitt magával, hogy általuk üzenjen az elhagyott embernek. Egy-két galamb el is jött Európába, de csak a fölszállás első két napjáról hoztak üzenetet. Azóta aztán elmaradt a posta, s most már mindenki beletörődik abba a szomorú gondolatba, hogy a három vakmerő légi utas örökre elveszett. Szinte biztos innár, hogy ők is meggyarapították ama nagy hősök számát, akik életüket áldozták a tudományért. Látták-e a fehér színt? Nem-e? Titkukat örökre a Jegestenger habjai borítják. Jeltelen hideg sirjuk felé fordul ma az egész művelt világ részvete. Nyugodjanak békében!

— **Kossuth Ferenc Seps-Szent-Györgyön.** *Seps-Szent-György* város mai diszközgyűlésen szép ünnepség keretében leplezték le *Kossuth* Lajos arcképét, amelyet a város *Gyárfás Jenő*vel festetett. Az ünnepségre ma reggel odaérkezett *Kossuth* Ferenc is. A pályaváron óriási közönség várta, a testületek lobogóikkal vonultak ki. Ifjabb *Gödr* Ferenc polgármester üdvözölte, mire *Kossuth* lelkes szavakban mondott köszönetet. Kétszáznál több kocsi kísérte a polgármester lakására, ahol villásreggeli volt a tiszteletre. Tíz óraker kezdődött a városi díszteremben az ünnepi közgyűlés. A polgármester megnyitó beszéde után *Bene István* városi ügyész a kép történetét ismertette, majd *Révay Pál* református pap elmondotta nagy hatású beszédét. *Kossuth* hosszabb tetszéssel fogadott beszédben köszönte meg a kegyetes ünnepelt. A kép *Kossuth* Lajost 1848-ból ábrázolja mesteri esetkezeléssel, amint írásztala előtt áll öszefont karokkal. Délben 250 teríték közebéd volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el. A nép *Kossuth* Ferencet, a merre csak járt, mindenütt lelkes ovációkban részesítette. A székelyek messze vidékről is eljöttek, hogy lássák *Kossuth* fiát. *Kossuth* Ferenc délután visszautazott Budapestre.

— **Mert becsületes vagyok!** Tegnap délután egy hetyke legény állított be a nagyváradi ügyészségnél *Pop Aurél* alügyész szobájába. Alázatosan köszönt és így szólt:

— En, tekintetes uram, *Sebestyén József* vagyok *Bihar*ról. Most jöttem haza *Amerikából*?

— És miért jött ide? — kérdezte az alügyész.

— Ugy gondolom, alásan instálom, hogy elvolnék én itélve, de nem tudom, hogy mennyire. Azután elmondotta, hogy ezelőtt két és fél esztendővel ültek törvényi föltöte valami lopás miatt. Kikeresték aztán az írásokat és kitűnt, hogy *Sebestyén Józsefet* csakugyan elítélte a nagyváradi törvényszék hat hónapi börtönrre betöréses lopás miatt. Husz krajcár értékű szénát lopott, egyik gazdaember padlásáról. A törvényszék ítéletét a tábla helybenhagyta, *Sebestyén József* azonban megfölebbezte a dolgot a *Kuriához*. De már annak az ítéletét nem várta be, hanem kiszökött.

Elmesélte, hogy *Amerikában* egy pékmessternél volt alkalmazva s naponkint másfél dollárt keresett.

— Hát aztán megunta *Amerikát*? — kérde az alügyész.

— Nem untam én, kérem alásan!

— Miért tért hát vissza?

— Azért jöttem vissza kérem, mert becsületes vagyok. Bántott a lelkiismeretem, hogy a büntetésem nem töltöttem ki....

Sebestyén Józsefet letartóztatták.

— **Eger ünnepe.** Az *Eger* melletti *Hajduhegyen* föltárt honioglalási sírok fölé díszes emléket akar állíttatni *Eger* városa. Előbb azonban a sírokból kiszedett csontok ünnepélyes elemeléséről kell gondoskodni. *Jankovich* Dezső polgármester kezdeményezésére nagyszabású ünnepségek keretében temetik majd el a csontokat ez év őszén. *Debrecenyi* János kanonok villatelepén, amely a föltárt temető szomszédságában van, fogják a tetemeket elhelyezni. A hazafias lelki főpap saját költségen készített el a sírűreget és a földmunkásokat, ugy, hogy a sír fölé emelendő emlékműnek alapjául szolgálhasson. Az ősi ünnepség tervezetét is megállapították már. Megnyitó beszédet tart majd *Jankovich* polgármester, ünnepi beszédet *Szederkényi* Nándor; alkalmi ódát *Zalár* Józseffel íratnak s azt a jogakadémia egy polgára fogja elszavalni.

— **Ki lesz az elnök?** (*Távirati tudósítás a new-yorki tőzsdéről*.) Csekély árfolyammal jegyzik az elnökválasztás közhangulatát a new-yorki börzén. A baissé-isták és a hausse-isták belefásultak a politikai küzdelmekbe és minden frondörködést már jó eleve storniroztak. Effektiv-üzleteket az elnökválasztás eredményére vonatkozólag alig kötöttek, határidő-üzletet pedig nagyon lánynhan. *Mac-Kinley* 10: 15.

Ennek a kissé furcsa börzei tudósításnak pedig az a magyarázata, hogy a new-yorki tőzsdén megkezdődtek már a fogadások az elnökválasztásra vonatkozólag. Hanem ezuttal roppant csekély a fogadási kedv, mert általános a meggyőződés, hogy *Mac-Kinley* lesz az új elnök. Valaki azonban mégis akadt, aki tizenöt ezer dollárt tett tizezerrel szemben arra az esetre, ha *Mac-Kinley* lesz az elnök. Győze vagy vesz-e, ki tudja előre? Senki, még maga *Mac-Kinley* sem, akiről pedig már azt suttogják, hogy a tőzsdére ő vitte be a politikus furfangjával a választási totalizátort.

— **Szerencsétlenség.** Szarvasról táviratozzák: Gróf *Bolzaék* nyugalmazott számtartója, *Latkóci Dely* József 48-as főhadnagy ágyban fekvő olvasott és az éró lámpát magára rántotta. Az ágy lángba borult a

a 78 éves ember oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy pár óra múlva meghalt.

— **Szent Péter Széplakon.** Az abaujszéplaki lakosságot élénk izgalomban tartja egy fiatal gyermek beteges látománya. A nép vakon hisz a gyermek szavainak, ki átszellemült arccal meséli, hogy künnjárt a vadvirágos réten s megjelent előtte Szent Péter. Fényes, vakító felhő ereszkedett le a derűs égről, — mondja a gyermek, — s gomolygó, fénylő ködfelleget láttam, amelynek közepén csodás ékes ruhában Szent Péter állott. Ruhája tündéri szép volt, hófehér szakálla mellén ringott s bokáig érő ruhája arany övvel volt átkötve. Közben két hatalmas arany kulcsot tartott. Letévedve néztem a felséges jelenést, mikor a látomány hűvös hangon megszólalt:

— *Építeték Istenem az Ur imádságra egy kápolnát...*

A gyermek felém fordítva bámulatából a faluba rohant s lihegve mesélte el a csodás jelenést. Az egész falu népe állással hallgatta elbeszélését és térdén állva, csöndes imával közeledett a szent helyhez.

Mi sem természetesebb, mint hogy a széplakiak megfogadják Szent Péter tanácsát és már meg is indították a gyűjtést egy kápolnára.

Érdekes megfigyelés, hogy az utóbbi időben milyen sűrűn hozzák izgalomba a vidéket az e fajta látományok. A pszichológiai magyarázatok nagyon egyszerűk. A gyerekek az iskolában sokat hallanak a bibliai viziókról és fogékon, naiv lelküket rabul ejti a miszticizmus. Fantáziájukat támogatják az oltárképek, melyeket itt-ott láttak; és miáltal napról-napra, hétről-hétre, reggeltől estig egymagukban ögvelegnek, dolgoznak künn a mezőn, szeretnek, ha nekik is megjelennék egyik apostol és ők is bámulatba ejthetnék a falut. Addig-addig gondolkoznak, napról-napra újabb részleteket dolgozva ki álmaikban, míg egy napon úgy emlékeznek, hogy már látták is a viziót. És mert nagyon pontosan tudják elmondani, hogy volt, mint volt, a nép esküszik a szavaikra. Főleges fáradtság volna megeafolni akarni a szavaikat, különösen addig, amíg csak kápolnának építettek.

— **Főri válópör.** Báró Kömingswarter Hermann válópörére vonatkozólag báró Kömingswarter Hermann a következő nyilatkozat közzétételére kér fel benünket:

A budapesti és bécsi lapok egynémelyikében házességom kötelékének felbontása iránt megindított válópérem alkalmából napvilágot látott s különböző gyanúsításokra vezető híresztelések egyfajta-egység alaptalanok. Az igazság az: hogy válópérem egyetlen indoka: egyéniségünk összefüggésének, folytonos belső egyenlenségek s szavakkal való sértetések.

Baden, 1900 július 7.

Báró Kömingswarter Hermann s. k.

— **Párba! Szegszárdon Szegszárdról** írják, hogy ott tegnap Szunyogh Zoltán törvényszéki aljegyző és Schulcz Béla pénzügyigazgatósági irodatiszt véres kardpárba!t vívtak. Szunyogh az aróra és a nyakára kapott egy-egy vágást, úgy, hogy a szegszárdi Ferenc-kórnázba kellett szállítani. Schulcz is kapott egy lapos vágást. Szunyogh segédei voltak Simontsits Elemér főjegyző és báró Jeszenszky György szolgabíró; Schulcz segédei voltak Boda Vilmos képviselő és Haja Béla építész.

— **A Quarnero borotválkozás.** Adria gyöngyét, a magyar Quarnerot rettenetes veszedelem fenyegette. A fiumei borbélyegedek kimondták a sztrájkot és a torzonborz szakál réme kísértett a városban. A hajadonok és a menyecskék már-már gyászt öltöttek, már-már hamut hintettek a fejükre, megszagatván ruháikat, mikor hirtelen napsugár árasztá el a tengerpartot... A borbélymesterek kapituláltak, a segédük leszerelték és a Quarnero már borotválkozik.

— **Nők a vasutnál.** A német vasutaknál érdekes újítást léptetett életbe az igazgatóság. Eddig az asszonyokat csak a tisztviselői karban alkalmazták, de a pályafőntartó és tisztítási munkáknál nem adtak nekik alkalmazást. Most az igazgatóság elrendelte, hogy a kocsiszíntogatasra asszonyokat alkalmazzanak s napi munkabér fejében két márkát fizessenek nekik. Ez az újítás mindenképpen érdekes, mert egyrészt a gazdaságos az igazgatóságra nézve, másrészt meg, mert újabb kereséforrást nyit az asszonyoknak.

— **Házasság.** Dr. Réza Géza állami főreáliskolai tanár, eljegyezte Gombosy Renée kisasszonyt Egerben.

Eleyer Ferenc Kecskemétri eljegyezte Berényi Olga kisasszonyt Tápó-Szelérol.

Kemény David, koron-ügyészségi segédhivatali igazgató ma házasságot kötött Schlesinger Zsófia urhölgygyel, Budapestben.

Dr. Frank Sala fővárosi ügyvéd tegnap vette oltárhoz Bécsben Epstein Klara kisasszonyt.

Wilczek Karoly Károcsáról eljegyezte Fischer Janka kisasszonyt, Fischer Jakab sárosgárdi polgár leányát.

Braun Nándor szalmateresi földbirtokos eljegyezte Schwarcs Lipót kereskedő leányát, Arankát Gyotvárol.

— **Egy grófné balesete.** Egy berlini táviratunk szerint Somssich grófnét, Szögyény-Marich László nagy-követ legidősebb leányát ma komoly baleset érte. A fiatal grófné gyalog hazafelé ment, és e közben egy mellékutca torkolatánál egy kocsis örült sebességgel vágatott feleje. A kocsis a megbokrosodott lovakat nem bírta megfékezni és a bérkocsis elgázolta a grófnét. Somssich grófnét kocsin vitték haza és családja megnyugodva értesült a rögtön odahírt orvostól, hogy csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett.

— **A megrémült belga kormány.** Nagy volt a belga kormány rémülése, amikor meghalotta, hogy Sipidót, a walesi herceg merénylőjét, az esküdtsek fölmentette. Tulbuzgalmában komoly diplomáciai bonyodalmaktól tartott és hogy magára ne haragítsa a hatalmas Anglia kormányát, javítóintézetbe akarta küldeni azt a gyermekembert, aki annyi álmatlan éjszakát szerzett neki. De a szocialisták túljártak a kormány eszén és egyszerűen megszöktették legifjabb elvtársukat és Sipidó most már valahol Párisban ünnepelteti magát. Erre még jobban megijedt Lipót király kormánya és hogy kiengesztelje a brit kormányt, egy brüsszeli távirat szerint, az államügyészség utján kiadta az elfogatási parancsot Sipidó ellen, arra támaszkodva, hogy a törvényszék Sipidót 21 éves koráig állami felügyelet alá helyezte. Sipidó természetesen fittyet hány ez elfogatási rendelkezésre, mert Franciaország szabad földjére nem érhet el a belga kormány bosszúja.

— **Telefon a tenger alatt.** Két híres elektrotechnikus azon fáradozik, hogy új eszközítést létesítsen az ó- és újvilág közt. Allításuk szerint megtalálták annak a módját, hogy Amerikából Európába lehessen beszélni. A két feltaláló neve Christensen Sinding és M. Mengis. Eddig olyan telefonközlőket sikerült szerkeszteniök, amelylyel 4000 angol mérföldnyire lehet beszélni. A két feltaláló most Európába jött és valamennyi államnál szabadalmaztatja találmányát. Hir szerint nemsokára lefektetik Európa és Amerika közt a tenger alatti kábelt is.

— **Háborus levelezőlap.** A délafrikai háboru viharából, amelyek már-már elűlnek, nemsokára egyéb sem marad, mint egy apró papírdarab, kis kárton a bolygygyűjtők albumaiban. A kis kárton háborus levelezőlap, — a transvaali és oranjei posta a háboru zivatarjai közepette bocsátotta ki és születésének körülményei meglatásnak telítatán, jelképein. Nemrégiben a kezzeinkhez jutott e ritka levelezőlapok egyike. Olyan mint annyi más, de egy világtörténeti momentumot rejt szerény betűiben. Sok kiomlott vér és sok elveszett szabadság tapad hozzá.

A háborus levelezőlap így füst:

Külső oldal.

ZUID-AFRICAANSCH-REPUBLIC.
BRIEFKAART.

Belső oldal.

Közlésre szánt hely.

— **A Margit-szigeti híd erőpróbája.** A Margit-szigeti hidat a napokban fogják hivatalosan kipróbálni. A hidra huszonegyezer darab nehéz gránitkockát helyeznek el egyenlő arányban és úgy próbálják meg, vajjon kibírja-e a hid a forgalmat. Az erőpróba-hoz szükséges gránitkockák elhelyezését tegnap már megkezdék.

— **Fölmentett tüntetők.** Szegeden akad néhány ember, aki följelentést tett a német orfeum ellen rendezett tüntetés vezetői ellen. A rendőrség e följelentésre megindította a vizsgálatot az odaváló egyetemű ifjúság körélnöke és Roskovicz Artur hírlapszerkesztő ellen. E vizsgálat alapján ma Koczor János főkapitány-helyettes úgy ítélte, hogy a vádlottakat fölmentette azzal a megokolással, hogy hazafias dalok éneklése nem kihágás. Az ítélet, mint levelezők táviratozza, városszerte megelégedést kellett, mert remélik, hogy a német orfeumok most már csakugyan elmennek a tősgyökeres magyar városból.

— **Vulkán a tengerben.** Londoból jelentik: A Times Sidneyből egy bízhatatlannak hangzó buvárlélemlényről ad hírt. A Ringaromma angol cirkálóhajó nemrégben az Uj-Hobridák körül járt, e közben az egyik torpedó elveszett és a tengerfenékre süllyedt. Három buvárt utána küldtek, akik azonban csakbamar kihuzatták magukat a vízből, mert egy éppen működő, tengeri vulkán közelébe értek, amely a vizet körkörűl a forralásig hevítette föl. A buvárokat, akik egész testükből véreztek, sikerült életben tartani.

— **A tusnádi Krivány-kápolna.** A tusnádi Krivány-villa egyik kápolnává alakított termében díszítették az Urat a református hívők. A kápolna tulajdonosa azonban, miközben az árva pénzét kellett volna gondoznia, szörnyű bünt követelt el és a villa zár alá került. Az ájtatos hívők most az alispántól kérik vissza a kápolnát, imádkozni akarnak egy bűnös lelkéért. Az alispánhoz ezt az alázatos írást küldték el:

Csik-Tusnád gyógyfürdő birtokossága maig sem let képes a pár évtized előtt tervezett és előkészített kápolna építését kieszközölni és teljesíteni. Ezen hiányt azáltal törekedünk a lehetőség pótolni, hogy a szezonon kívül a Krivány-féle villában levő zongora-terem szereltek föl ideiglenes kápolnáva.

Mivel azonban így az év nagyobb részén pótolni hiány éppen a szezon idejére, tehát a legfőbb szükségre marad fedezetlen, e miatt minden lehető lépést megtettünk annak fedezésére, de mindaddig csak kilatást nyertünk arra, azt t. i. hogy Krivány Jánosné urnó, kihez aradi ügyvédje és a királyi törvényszék elnöke, megkereső levelünkre adott becses válaszaikban utasítottak, tegnap vett nagybecsű válaszában kijelentette, hogy részéről szives készséggel beleegyeznek abba, hogy a fürdői zárlat alatt levő villajoknak alsó nagyobb terme ideiglenesen kápolnai célra átadassék s arra használtassék, csak azt kívánván, hogy szent szolgálatainkban szerenésletlen gyermekeivel együtt érettek is megelégedzünk.

Ezen alapon már hozzájuthatnánk ennek hűséges ígérete s felajánlása mellett, de mivel az zárlat alatt van, megnyitását nem nyerhetjük meg, minczen többi jogos érdekeltek beleegyezése és engedélye nélkül.

Miért is — értesülésünk szerint — Arad-megye lévén a társ-lőerdekel, bocsása meg nagyságod, hogy ebben megkeresni s legalázatosabb tisztelet és bizalommal megkérni bátorkodom, miezerint kegyeskedjék hatályosan elintézni s a nemes vármegye nevében kieszközölni s megadatni részéről is azon kegyes engedélyt, hogy azon egy nagyobb terem minél előbb engedessék át a kápolnai szent szolgálatra, bár csak mostantól szeptember végéig.

A kápolna építésére a belügyministeri gyűjtési engedélyt megnyervén s folyamatba hozván, ennek során a legfőbb adakozók között fogjuk ezen kegyes átadásért minden átadókát halánk, imáink s áldozataink hű terjesztésével bemutatni az urnak, Memorialénkban megörökíteni.

A villa többi szobáit s részleteit érintetlen s hiven fognák tovább is őriztetni s ezen terem ily felhasználása az egész becsének emelésére fogna biztosan nagy előnyt felosztani.

Legalázatosabb kéresemet ismételve stb.

Csik-Tusnád, 1900. július 7-én.

Koczor István,
plébános.

Krivány felesége szintén meghallgatta a tusnádi reformátusok kérését. És alázatos kérésrel válaszolt a kérelmezők szavaira.

— Jó, imádkozzanak továbbra is a kápolnában. De fohászkaikban emlékezzenek meg szerenésletlen gyermekeimről...!

— **Megafolt pestis-hír.** Szófiából jelentik, hogy az Agence telegraphique bulgare adatainak mondja, az Bukarestből világgá bocsátott hírt, mintha Szilistriában pestis-esetek fordultak volna elő; ugyszintén az sem igaz, hogy a kormány a román-bolgár határon egészségügyi kordont állított volna fel.

Hogyan terjesztik a civilizációt. Szomorú részletek jutottak nyilvánosságra arról, hogy Anglia miképpen terjesztik a civilizációt és a humanizmust Dél-Afrikában. Lord *Kitchener* viselt dolgairol van megint szó. A lord már régebben ésmertes volt fanyar kegyetlenségéről, de eddig azt hitték, hogy csak a szudáni nége-reket szokta volt vérgi kínzó. Hogy saját sebe-reket katonáival is embertelenül bánik, arról most hullott le a lepel. Amikor ez kitűdött, nagy volt a megdöbbenés Angliában. A megdöbbenést csak fokozták az újabb leleplezések. Egy orvostan-hallgató, aki mint önkéntes csatlakozott egy an-gol ambulanciához, a következőket írja Dél-Afrikából:

Azzal tisztelték meg bennünket, hogy a leg-rosszabb vasuti kocsiakat adták, amelyeken azelőtt lovakat szállítottak. Tizenhat beteg feküdt egy-egy ilyen nyitott kocsi fenekén, kiéve esőnek, hidegnek és forróságnak. Egy este találkoztunk egy vonattal, amelyben csupa szalonkocsi volt. Ezen utazott Cecil *Rhodes* dúsgazdag barátával s pompásan berendezett asztaloknál ünnepelték Kim-berley felszabadulását. Micsoda ellentét! Ez a vonat és a többiek, ahol mint a mienkben a be-tegek, gyöngék és haldoklók feküdtek nyitott teherkocsikban, nyomorultan, zuhogó esőtől nem védve.

A szegény diák, aki ezeket a sorokat írta, később maga is áldozatul esett a háborúnak, mert a sok szenvedéstől és az időjárástól megbetege-dett és meghalt. Hogy pedig mindennek *Kitchener* lord volt az oka, az kivüljáról egy délafrikai lap-nak következő jelentéséből:

Lord *Kitchener* megtiltotta, hogy mozgó kór-házak kísérjék a csapatokat. Ennek a rendelet-nek következménye volt aztán, hogy a Paarde-bergnél a hazáért megsebesült derék katonákat, a tisztekkel együtt mintegy 800 embert három éjjel ökrök által húzott rozoga szekereken szállít-tották. Ez éjjelek közül kettő esős volt s a sze-renesétlen sebesültek alig voltak betakarva. Az éjjel hideg volt, a nappal pedig forró. Borzalmas volt látni a szerencsétlenek szenvedését. A rugó nélküli levő szekerek a köves utakon őrögték s a folytonos rázkódás kimondhatatlan kín okoz-tott a sebesülteknek. A szegény ördögök jajga-tása és sóhajtása a háboru legborzalmasabb epi-zódja volt.

A délafrikai lapnak ezt a jelentését két hó-nappal ezelőtt lenyomatta egy londoni újság. Akkor *hazafiatlannak* mondták a londoni lapnak eljárását, ma már Londonban is másként gon-dolkoznak a dolgokról és *Kitchener* kegyetlenke-déseiről.

Gazdagság a halál után. *Kács* János egészen közönséges ember volt s minden érdeme az, hogy Amerikába vándorolt ki Battonyáról s ott meghalt. Elütötte a villamos kocsi. Évvel a szerencsétlenséggel lett aztán említésre érdemes ember Rácz Jánosból. Egy amerikai ügyvéd éppen azon a villamos kocsin utazott, amely Rácz Jánost elgázolta. Legott leszállt s fúrge ügyvéd szemmel nézegette a halottat. Főléje ha-jóit, kikutatta a zsebeit s csakhamar kinyomozta, hogy magyar ember, akinek tengerentul van a családja. És irt egy hosszú levelet a Rácz családianak s meghatalmazást kért, hogy kártéri-tési pört indíthasson a vasúttársaság ellen. A meghatalmazást megkapta s addig szorongatta az amerikai törvényt, mig nem huszonöt ezer dollárt szorított ki belőle. Ebből a nagy összeg-ből az élelmes fiskális tizenháromezer dollárt megtartott magának perköltség és munkadíja fejében. A többi pedig igen nagy becsületesen elküldte Budapestre a belügyminisztériumba, hogy kézbesítsék azt a Rácz családianak. A belügy-miniszter már értesítette is az illetékes battonyai hatóságot s így Rácz János halála hatvan ezer koronához juttatta a családját.

A turista halála. *Reichenau* ből jelentik, hogy *Baan* Józsefet, az eltűnt turistát, *Reichenau* közelében halva megtalálták a gyalogut közelében. Azt hiszik, hogy a szerencsétlen nem zuhant le a hegyről, hanem eltévesztette az utat és a fáradtság folytán összeres-kedt és megfagyott. Bécsi nővérét táviratilag értesít-tették a holtest felhalálása felől. A szerencsétlen harminchét éves turistát neje és egy gyermeke siratja. *Baan* 1892-ben könyvelő volt egy bécsi gyárban, de később szép hangja a színházhoz vonzotta és Polini színigazgató a hamburgi városi színházhoz szerződtette.

A gyilkos vallomása. Egy sarkadi táviratunk szerint a csendőrség elfogta *Balog* Béla szolgaleányt, ki Szalontán egy asszonyt a leányával legyilkolt. *Balog* bevallotta, hogy Gyulán az ősi vásár alkalmával Seprős közszé bírá-ját meggyilkolta és hogy három év előtt Boszn-nyában mint *katona* másnak a fegyverével főhad-nagyat agyonlőtte s ezért a hadbíróság a márk-katonát életfogytiglani fogságra ítélte.

Nagy betörés Antwerpenben. Az antwer-peni rendőrség átiratilag értesítette a főkapitánysá-got, hogy ott özvegy *van Bostraeten* született *Dekin-desen* Teréz magánzónó lakását feltörték s onnan tömördek értékes holmit vittek el. Az értékek jegy-zéke a következő: 1. 1888. évi mendoasi kölcsön 5 kötvénye. 20950, 24908, 24907, 25051, 25166 számuak a 500 frank. 2. egy 100 rubel névértékű 4071 számu orosz kötvény. 3. A belga államkölcsön törlesztési pénztárának 2 drb 3%-os kötvénye 792 és 7899 számu-mal a 100 frank értékben. 4. A ruszoki vasut 3 drb 3%-os kötvénye a 500 frank. Számái 4174, 16830 és 20676. 5. Az argentinai köztársaság belső államadóságainak 1888. évi 4 1/2%-os kötvényeiből 10 darab a 5000 frank. Számai: 5009 5010 5619 25075 26249 26250 26251 26252 26253 és 26254. 6. Brüsszel város 1886. évi kölcsönének két sorsjegye 40868. sor, 8. és 4. számuak. 7. Más, kö-zelébbről meg nem határozható papírok, 800 frank aranyban és bankjegyekben. A lopással *Deckers* Győző János Pál, *Bongerhontban*, 1861. július 12-én született kereskedelmi alkalmazottat gyanu-sítják, aki különféle lopásokat elkövetve, szökésben van. Az illető 160 cm. magas, haja sötét gesztenye barna, bujassa fekete, tömött, feje szeles, erős, arc-szine sápadt. Szemei ugyan sötétek, beszél franciail és flamandul antwerpeni kiejtéssel. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

Az osztályorszájként húzása. Az osztály-sorsjáték mai húzása a következő eredménnyel ért véget: *harmincezer koronát* nyert a 15241, *tizenözezer koronát* nyert a 65354, *tízezer koronát* a 14959, 3726, *özezer koronát* az 56243, *kétezer koronát* a 91877, 81617, 63441, *ezer koronát* 44001 69326 51065 25171 60362 93965, *ötszáz koronát* a 9717 3819 70580 87490 79833 48608 10267 3949 33624 30445 9524 3250 71619 35508 60522 84574 52738 4504 85499 25894 84265 50627 8913 98824 68500 számu sorsjegy.

Katona- és cigányzene a Telefon Hírnadón-ban. A beszélő újság ma este 8 óratól 11-ig — mint mindennap — felváltva katona- és cigányzenét közvetít a közönségnek. A zeneközvetítés mellett 1/4 órákora a *frankfurti* esti tözsde megváltásának kurzusait és 1/20 óratól 10-ig a legújabb híreket és táviratokat olvassa fel. Az érdeklődők figyelmét egy a zene, mint a felolvasások megkezdő-sére hangos jelzéssel hívják fel.

(x) **Thymol** a legjobb a fogaknak; 1 tubus 60 fillér.

(x) **Emke-gyujtó** a legjobb!

Az angol flotta Triesztben.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Trieszt, július 11.

Gróf *Goës* helytartó felesége tegnap délután a *Surprise* jachtra ment *Fisher* angol hajórajparancsnok feleségének látogatására. Tegnapelőtt az angol matröz-eknek csak egy kis része kapott engedelmet a partra-szállásra, tegnap azonban este hat óra után 2000-nél-több angol matröz lepte el a várost, s változatos egyenruhájával tarkította az utcák képét. Különösen föltűnt a tengerészeti gyalogság és tűzország élénk-piros egyenruhája és a fehér tropikus egyenruha. Délután megengedték a közönségnek az angol hajók megtekintését.

Fisher angol hajórajparancsnok tegnap este kilencórától órákora 52 terítékű diszlakomát adott a *Renown* vezérhajón. A meghívott vendégeket a tenger-nagy főbárdja vitte a parttól a tengernyájóra. A hajón a vendégeket *Fisher* hajórajparancsnok üdvözölte, a házigazda tisztjét pedig a *Renown* parancs-noka teljesítette a többi tisztel. A lakoma alatt az angol tengerészeti zenekar játszott. Az asztalfőn gróf *Goës* helytartó ült. Vele szomben gróf *Lützow* osztrák tisztek foglalt helyet. Ott voltak továbbá: gróf *Montecuccoli*, az osztrák-magyar hajóraj parancsnok, *Brosch* és *Sachs* ellentengernagyok, *Conrad* vezérőrnagy, *Dell Adami* sorhajókapitány, az angol tenger-nagy mellé kirendelt gróf *Spoilly* fregattkapitány és *Micheletti* sorhajóhadnagy, továbbá *Busch* rendőrigaz-gató, *Sandrinelli* polgármester, *Becher*, a tengerészeti hatóság elnöke, *Bresford* ellentengernagy és az angol flotta parancsnokai.

A pesznónél sir *John Fisher* pohárköszöntőt mondott *Ferenó* József királyra, aztán gróf *Goës* helytartó *Viktória* királynőt éltette. Az első pohár-köszöntő után a *Gotterhaltet*, a második után az an-gol himnuszt játszotta a zenekar. A társaság a leg-jobb kedvben maradt együtt csaknem éjfélig. Amikor a tengernyájó bárka a hazafelöt vendégekkel elhagyta a *Renown* vezérhajót, hirtelen villamos fény áraszt-totta el egész az árboo tetejéig a hatalmas angol hajót, előlérszen pedig tüzeteket rendeztek.

Fisher, az angol Földközi-tengeri hajóraj parancs-noka egy újságíró előtt a következőket mondotta többek között:

— En és tisztársaim az osztrák-magyar haditengerészetet a munkánál láttuk. Ez a munka elragadott bennünket, nemcsak barátságunk érzésében, hanem a hogyan egy munkás a másikat munkaközben bámulni szokta. Ezzel a baráttal szeretnénk nemcsak élni, hanem harcolni is. Van ugyan még egy másik

fegyverhárdunk is, akit itt nem akarok meg-nevezni, de ezt kissé háttérben tartjuk, mert láttam hajóit s tapasztaltam, hogy a mikor igazi munkáról van szó, nagyon bizonytalanul vapuknak vele összekötvő.

Fisher a beszélgetés folyamán hangoztatta, hogy még sohasem történt, hogy Anglia három-négy ha-jónál többet küldött volna valahová egyszerre, míg Triesztben az egész földközi tengeri hajóhad együtt van.

Trieszt, július 11.

Sterk püspök és *Landrinelli* polgármester dél-előtt meglátogatták *Fisher* tengernagyot a *Renown* fe-délzetén. Déiben *Churchill* angol konzulnál 15 terítékű reggeli volt, amelyen gróf *Goess* helytartó ne-jével, gróf *Montecuccoli* ellentengernagy, *Fisher* tenger-nagy nejjével és leányával és *Beresford* ellentenger-nagy vettek részt.

Leányrablás Galiciában.

Budapest, július 11.

Osztrák politikai körökben is feltűntelt kelt, hogy rövid néhány hét leforgása alatt megismétlő-dött az Araten-eset. Ezuttal egy *Mala* nevű galiciái faluban élő zsidó korcsáros 14 éves leányáról van szó, akit elraboltak a szülői háztól és szülei akaratá ellenére átértétték a katolikus vallásra.

A vallásos zsidó apa, *Kornreich Leib*, az esetet egy bécsi lap útján a mult szombatban a következő sorokban vitte a nyilvánosság elé:

Tisztelt szerkesztő ur! Junius 12-ikén déli egy órákor *Mala* faluban levő (*Rapcey*-től nem messze) házikómban egy *Wojczik Gernacy* nevű paraszt megragadta az udvaron az éppen arra felő menő, alig tizenégy éves *Blime* leányomat és megszőktette a *Jedzej Blazniak*nak a közelben levő kunyhójába. En akkor üzleti ügyekben a szomszédos faluban tartam, feleségem pedig a mezőn dolgozott. Otthon *Blimén* kívül csak két idősebb leányom voltak, akik erőszak-kal elhurcolt nővéreik jalkialására kirohantak, de az erős paraszt kezei közül nem szabadíthatták ki testvérüket. Mikor aztán feleségem hazajött, és értesülvén a történetekről, két leányommal *Blimian* házába sietett, a ház előtt összegyűlt nagyszámu parasztság fenyegető állást foglalt el, úgy hogy feleségem kénytelen volt eredménytelenül visszatérni. Az nap este hazaérkeztem én is és megtudtam, hogy a paraszti *Siediska* faluba vitték gyermekemet és ott adták a plebánosnak. Junius 12-ike óta szakadatlanul azon fáradozom, hogy leányomokat a plebániból hazavisszem, de sikertelenül. A helyi hatóságokhoz hiába fordultam segítségért és a siediskai plebanos sem akarja kiadni leányomat. Ügyvédtel fogadtam, aki a helytartóságnak, a kerületi kapitánysághoz, az államügyészséghez és a csendőrségi parancsnok-sághoz fordult és így ki fog tudni, vajjon a világi hatalom, amely az osztrák miniszter ki-jelentése szerint a kolostor kapuin megtörik, meg-hunyaszokodik-e egy plebánia előtt. A krakói anti-sémia zuglaj, a *Glos Narovka*, természetesen tö-két kovacsolt az esetből és június 20-ikan azt írja, hogy az én szeretett gyermekemet sikerült „szerencsésen” megszőktetni az „embertelen” apa házából. E sorok szives közléseért köszönetet mondva, alázatosan tisztelettel

Kornreich Leib.

Igy mondja el az apa a „leányrablás” esetét. Ezzel szemben egy lemegei távirat a *Gazette Lwowska* autentikus felvilágosítások alapján a követ-kezőket jelenti:

Az 1882. január 13-án született s így jelenleg 18 éves *Kornreich Blime*, ahogyan ő maga állítja, már mint kis gyermek szeretett volna a zsidó val-lásról a katolikus vallásra áttérni. Ezt a szándé-kát azonban az utolsó pillanatig titokban tartotta szülei előtt, mert félt a haragjuktól. *Kornreich Blime* előadása szerint szülei csak ez évi junius-ban értesültek arról a szándékról, mire két másik leányuk segítségével *Kornreich Blimét* az egy szélehez kötötték és botokkal megverték. A leány segélykiáltásaira két községbeli lakos sietett elő, akik a jelenet láttára a szülőket bírói felülettel fenyegették. Erre a szülők *Kornreich Blimét* feloldották a köte-lekből, de még mindig a szülei házbán tartották szigoru felügyelet alatt.

A leány előadja továbbá, hogy egy parasztot sikerült rábírnia, hogy másokkal együtt segítse az apai házból való szökésben, mert ott az élete sincs biztonságban.

Három napra rá, amidőn szülei korcsmájában több paraszt időzött, *Kornreich Blime* felhasználta ez alkalmat a szökésre. Plasiak földmives lakásá-ra ment, ahova őt azok a parasztok is követték, akik előbb a korcsmában voltak. Ezek a leányt, kény-sére, a siediskai plebánoshoz vezették, akit felsért arra, hogy kereselje ki. *Kornreich Blimét* siralmas állapotban vezették *Ruminowski* plebános elé. Az elszennvedett ütlegek számos nyoma volt látható rajta. Elmondta a plebánosnak, hogy e parasztoakat, akik őt a további rossz bánásmódtól megválták, jólteví

nek tartja és határozottan sürgette a keresztelést. A plébános mégis az aktus fontosságára való tekintettel vonakodott a keresztelést azonnal elvégezni és csak június 21-én, miután fellettes hatóságától információkat kért és Kornreich Blime tanuk jelenlétében írásbeli kijelentést tett, hogy a saját elhatározásából anélkül, hogy valaki rábeszélte, vagy befolyásolta volna, tér át a katolikus vallásra, történt meg a keresztelés.

A leány, aki ez idő szerint önként Siedliskában időzik, az illetékes bírósághoz azzal a kérrrel fordult, hogy az apai hatalom alól való felszabadítása érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket, mint-hogy ő többé nem szándékozik szüleihez visszatérni. Atyjának Kornreich Leibnak a feljelentését az államügyészséghez tették át; ezzel szemben a witepolai esendőőr Kornreich Leibot, a nejét és két leányát jelentette fel a bíróságnál, amiért Kornreich Blimével rosszul bántak. A vizsgálat folyamatban van.

Egy fogfájós keservei.

Felkötött arcu ember állított be ma hozzánk.
— Jó napot — mondta röviden s leült.
— Jó napot. Mivel szolgálhatunk?
— Fáj a fogam — mondta fájdalmas hangon.
Nagyon fáj...

— Hm! És azt hiszi, hogy mi...?
— Nem. Tudom. Csak azért jöttem, hogy elmondjam keserveimet. Gondoltam, hogy ezen a címen: *Egy fogfájós keservei*, igen hatásos dolgot lehetne...
— Ugy?! Tessék.

— Három nap óta nem alszom és nem eszem. Tegnapelőtt éjjel még azt hittem, hogy egy kis hideg borogatással megszabadulok a kínjaimtól. Minek szépitsem a dolgot? Nem szabadultam meg. Tegnap már meleg borogatást próbáltam, aztán rumot, aztán ferenepálinkát, aztán söt, fokhagymát, ecetet — egy egész vegyeskereskedést tölttem a fogamba. Nem használt. Ma délelőtt végre gyógyszerekre fanyalodtam. Kloroformot vettem husz krajcárért, kokaint negyvenért, indiai fogseppet ötvenért, amerikai hatvanért, hottentotta fogpasziát kilencvenért. Minek szépitsem a dolgot? Nem használt.

Estefelé végre határozottam. Fogorvoshoz mentem s nagy nyugalommal szólottam:

— Kérem, orvos ur, legyen kegyes és húzza ki a fogamat.

— Oh kérem — mondta — nagyon szívesen. Tessék leülni.

Leültem.

— Ugy. Jól kinyitni, jól — ugy. Megkopogtatta a fogaimat, meggyújtotta a vilamos lámpást s aztán így szólott:

— Sajnálom. Már sötét van. Nem merem kihuzni, nem vállalom érte felelősséget, ha beletöröm.

— Kérem — mondtam — kérem édes, aranyos doktor, legyen olyan szíves.

— Nem. Nem lehet. Tessék reggel jönni.

Minek szépitsem a dolgot? A doktor nem húzta ki a fogamat, ellenben egy forintot kért a vizsgálatért.

Busan bandukoltam le a lépcsőkön. Kétségbe voltam esve s öngyilkossági ideák tobzódtak az agyamban. Még egy utolsó kísérletet akartam tenni a gyógyszerterápián.

— Kérem — mondtam hízelt hangon — legyen kegyes és adjon valamit a fogamra.

— A recept? — kérdezte egy bánatos patikárius legény.

— Recept? Az nincs. De tessék megkönyörülni rajtam. Adjon, kérem — kérem.

A jószívű patikus végre elővett egy üvegeset s így szólott:

— Japáni szesz. Biztosan hat. Egy perc alatt gyógyít, ára: négy korona.

— Köszönöm, uram — rebegtem meghatottan s egy ötforintot nyújtottam át. A jószívű patikus utasításokat adott s három forintot.

— Meg vagyok mentve — gondoltam s mosolygva mentem vacsorára. Az asztalnál elővettem az üvegeset s a gyógyszerész utasításához híven tíz cseppet öntöttem vattára s a fogamba gyömösözöltem. Égetett, lüktetett, tombolt, sajgott, szurt, vágott. Aztán minék szépitsem? Ott hagytam a vacsorámat, hozzá sem nyultam, Csengtettem.

— Fizesse! Két töltött paprika, egy kenyér, két...

— Egy forint husz.

Kivettem a forintot. A pincér sokáig nézte.

Végre így szólott:

— Boosánat! Ez hamis. Ujpesti.

— Csakugyan? mondtam. Csakugyan? Mutassa! Igen, minék szépitsem? A jószívű gyógyszerész hamis forintot adott.

Visszamentem a gyógyszerterápiára s így szólottam:
— Tisztelt gyógyszerész ur! Hallgasson meg: Van egy rossz fogam. Fáj, nagyon fáj. Erre a fogra a következőket kötöttem el:

Egy kisebb vegyeskereskedés . . .	négy korona
Kloroform	husz fillér
Kokain	negyven fillér
Indiai fogsepp	ötven fillér
Amerikai tinktura	hatvan fillér
Hottentotta paszta	kilencven fillér
Orvosnak adtam	két koronát
Japáni szesz	négy korona
Egy otthagytott vacsora	két korona husz fillér
Egy hamis forint	két korona.

Összesen: 16 korona 70 fillér.

A patikus nyugodtan nézett rám.

— Nos? — kérdezte.

— Nos? Talán csak nem gondolja, hogy a hamis forintot nem ön adta?

— Én? Én? Hamis forintot? Minálunk még soha sem...

— De itt váltottam. Itt kaptam. Itt...

— Minálunk? Lehetetlen. Kérem, ön téved.

Lármáztam, kiabáltam, szitkozódtam, míg végre a jószívű patikárius intett a laboransnak. A laborans intett nekem, s minék szépitsem, de kidobtak. Ki. De bosszút álltam. Visszamentem a patikába s a nyitott ajtón bekialtottam:

— A japáni szesz svindli. Gazság. Csalás. Héhé! Igen. Nem ér semmit!

Kacagtam, hogy a könnyem is kicsordult s egyre kialtoztam:

— Héhé! Még fáj a fogam, tudja, Még fáj... Azért is fáj, juszt is... Héhé!

A fogfájós ur rémesen kacagott. Mi megindultan néztük szegényt, míg végre egyikünk, aki ért az agybetegségekhez, így szólott:

— Szegény! Megörült...

SZÍNHÁZ. ZENE.

** A pozsonyi színház cenzura. A pozsonyi Városi Színház egy hivatalos kommunikéjéből tudjuk meg, hogy Pozsony szabad királyi városban színházi cenzura működik. A cenzura átnézi a bemutatandó darabokat és az előadásukat esetleg engedélyezi, esetleg pedig betiltja. Legutóbb nagy kegyesen megengedte a cenzura a Takácsok előadását; erről szól tulajdonképpen az említett hivatalos kommuniké a következőképpen:

A Takácsok (Die Weber), Hauptmann Gerhardt *szenzációndús* (sic!) színműve lesz a Városi Színház legközelebbi újonsága. A színmű előadását az illetékes hatóság már megengedte.

E szerint a pozsonyi színház igazgatója előbb megkérdezte az „illetékes hatóságot”, hogy megengedi-e a Takácsok előadását. Ha a kommuniké, amelyet a *Nyugatmagyarországi Híradó* nyomán közlünk, igazat mond, ugy Pozsonyban erős és hatalmas az a színházi cenzura, amely széles ez országban pártatlanul áll.

** Márkus Emilia Ungvárott. Ungvárról jelenti tudósítónk: A jelenleg Ungvárott működő *Csóka* színházársulatánál tegnap kezdte meg három estére tervezett vendégszereplését P. Markus Emilia. Tegnap a *Folt*, amely tisztában lépett fel és művészetével magával ragadta a közönséget. Ma a *Vasgyárosban* játszik. Ennek az előadásnak még az a nevezetessége is lesz, hogy *Derby* szerepét a jelenleg itt időző *Margitay* Tihamér festőművész fogja játszani.

** A berlini színészek bucsuja. A berlini Szeccszio-színpad tagjai holnap, esütörtök este utolsó előtti fölléptükül *A tanárjelöltet* adják elő. Pénteken bucsuzik a társulat Ibsen egy nálunk ismeretlen drámájában, a *Szerelm komédiájában*, amelynek a rendezését *Reinhardt* végzi. A bucsu-előadás pénteken hét órakor kezdődik.

** A Bohémek a Magyar Színházban. A főváros közönségének a jövő szezonban alkalma nyílik *Puccini* és *Leoncavallo* egyazon tárgyú és című darabjának az összehasonlítására. A *Magyar Színház* ugyanis első fogja adni Puccini *Bohémek* című operáját *Mimi Pinson* szerepében *Lindh* Marcellával. Ez érdekes előadás alkalmából a színház megerősíti a zene- és énekkarát. Hír szerint az első három előadást maga a szerző fogja dirigálni.

** A Páris jubileuma. Holnap, esütörtökön este kerül huszonötödészer színe az Uránia színházban *Salomon* Ödön szenzációs sikerű daraja. A *Páris* jubiláris előadása alkalmából a művészi magyarzó szöveget maga a szerző olvassa fel.

** A Városi Színházban holnap, esütörtökön *Strauss* operetjé, *A böregér* kerül színe, Eisenstein szerepében *Gyöngyi* Izsóval, a Vigaszínház kedvelt kórikusával. A többi tőzserveket *Feledi* Boriska,

Vida Etel, *Rózsa* Giza, *Torma* Jolán, *Mezei* Irma, *Szentmiklóssy*, *Cseregh*, *Nagy*, *Szenes*, *Juhay* stb. játszzák. Pénteken a *Dolly* című svéd színművet ismétlik meg.

** Nero. *Milánóból* jelenti tudósítónk: *Arrigo* Boito *Nero* című új négyfelvonásos operája a jövő szezonban kerül színe a milánói *Scala-színházban*. Boito, aki egyzersmind a szövegkönyvet is írta, szigorúan Nero uralmának jellemzéséhez ragaszkodik a darabjában. Az opera végén az örült caesar menekülése közben, ami akkor történik, mikor Róma már lángokban áll, alétlan összerogy a színpadon. A szakemberek, akik már hallották e munkát, azt mondják, hogy ez a mű messze felülmúlja Boito *Mephistophelet*-jét. A szerző maga dirigálja majd darabját; Nero szerepét Tamagno énekl, a baritonista Giraltoni pedig a mágus szerepét.

Vuncsi a külpolitikában.

— Aktuális strófák. —

Khinában már hetek óta patazkik a vér,
Európa sújtó keze odáig nem ér,
Császár beszél, hajóra ül a sok tengernagy,
De Khina a mézszárlással föl sehogya se hagy.
Csúf, csúf csakugyan a khinai tines,
De van-e olyan hely, hol ilyesmi nincs,
Van-e hely, hol erőszak nem ismeretes,
Hess, Hess, csunya copf, Hess, Hess, Hess!

Európai háborura van nagyon sok szer,
De ottan a sárga földön nagy úr a boxer,
Boxerkézre idegen, ki jutott, mindahány:
Véres fejt disznek tüzték föl Peking falán.
Csúf, csúf csakugyan a boxeri tines,
De van-e olyan hely, hol ilyesmi nincs,
Van-e hely, hol a box nem ismeretes,
Hess, Hess, csunya box, Hess, Hess, Hess!

Lőszer nélkül, étel nélkül, — szörnű érezt —
Várva vár az európai segítő kezét.
Hogy fékezze, hogy nyögözze le a bős Khinát,
Rajta tőri eszté a sok nagy büles diplomát.
Csúf, csúf csakugyan a diploma tines,
De van-e oly állam, hol ilyesmi nincs,
Van-e hely, hol diplomát nem ismeretes,
Hess, Hess, csunya copf, Hess, Hess, Hess!

Homlok redő, tépelődve csüng le a sok orr,
Hogy mit tegyen, dehogya tudja a sok Agenor.
És míg foly a boxerföldön nagy ribillió,
Európa ott van, a hol a mádi zsidó.
Csúf, csúf csakugyan a tépelődő tines,
De van-e oly ország, hol ilyesmi nincs,
Ahol a töprengés nem ismeretes,
Hess, Hess, gyávaóság, Hess, Hess, Hess!

Ha megjelen a sok hajó sárga vizeken,
Attól félnek, konera kerül mind az idegen,
Ha meg vesztog Európa még soká marad,
A pekingsi sok idegen mind fűbe harap.
Csúf, csúf csakugyan a dilemmás tines,
De van-e olyan hely, hol dilemma nincs,
Van-e hely, hol a dilemna nem ismeretes,
Hess, Hess, gyöngöség, Hess, Hess, Hess!

Igy vannak az idegenek ég és föld között,
Véres köd jár már előttük és utánuk köd,
Khinának őket megölni, mi lesz? semmiség
S hittérítő sem lesz, aki mond értük misét.
Csúf, csúf csakugyan az európai tines,
De jó, hogy Khinában az ilyesmi nincs,
Ottan a habozás nem ismeretes,
Hess innen, Európa, Hess, Hess, Hess!

Fabula János.

MŰVESZET.

□ **Lechner Ödön kitüntetésé.** A hivatalos lap má száma jelenti, hogy a király *Lechner* Ödön műépítésnek a *királyi tündöcs* címet adományozta. A kiváló művész kitüntetésé, mint értesültünk, *Daranyi* Ignác földmívelésügyi miniszter kezdeményezésére történt, a földtani intézet szép palotájának felépítésé alkalmából. A művelt magyar közönség örömmel veszi tudomást e királyi kitüntetéséről, melyben a magyar művészet megbecsülését látjuk. Ez a közönség tudja, hogy *Lechner* Ödön mily fáradszhatlan buzgalommal és lelkesedéssel fáradozik építőművészetünk fejlesztésén és uttörő mesterként tiszteli a magyar építő stíl megeremtésében. Ebben az irányban érvényesíti *Lechner* Ödön két évtizede fényes tehetőségeit és hatalmas alkotásai sokban hozzájárultak ahhoz, hogy fővárosunk építészetiében egészségesebb, művészebb irány kezd hódítani, amely a multak sablonos formáival szakítva, nemzeti vonásokkal ruhazza föl Budapest architektúráját.

□ **Művészeti tanulmányut.** *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter külföldi tanulmányutra küldte dr. K. *Lippich* Elek osztálytanácsost, a minisztérium

művészeti osztályának vezetőjét. Lippich ma hazakerült és újra elfoglalta hivatalát. Külföldi útjában főkerezte az angol, ír és skót múzeumokat, a londoni, dublini, belfasti, glasgowi, edinburghi, liverpooli művészeti gyűjteményeket, művészeti iskolákat és egyéb intézményeket. Mindezekről jelentést fog tenni a miniszternek, éppen úgy, mint a párisi kiállítás képzőművészeti csoportjáról, melyet szintén tanulmányozott.

SPORT.

*. **A Magyar Turf.** Őszi Kornél kollegánknak gyorsan megkedvelt loversenyjúságja rendkívül változatos tartalommal jelenik meg mostanában a karlsbadi versenyek alatt. A ma megjelent szám a holnapi nap teljes programján kívül 16 oldalnyi szöveggel jelent meg, s az érdekes turfbírekön kívül magában foglalja a meeting eddigi összes eredményeit. A Magyar Turf holnapután, pénteken jelenik meg legközelebb, a karlsbadi és tatai versenyprogramokkal.

*. **Galifard letört.** Szomorú szenzációja van a magyar turvilágnak, amely talán sohasem nézett olyan bíralommal a magyar lovak külföldi expedíciója elé, mint az idén. Galifard, a hamburgi Derby tavaszi nyertője, melynek néhány nap múlva a berlini nagy díjban kellett volna futnia, letört, s talán nem is lesz többé pályára hozható. Maguk a németek is lemondtak már a berlini nagy díjról, olyan bizonyossá vették a győzelmét Galifardnak, amelyvel most az utolsó nagy klasszisu Gunnersbury ivadéka válik meg a versenypályától.

*. **Karlsbadi loversenyek.** Holnap dől el a meeting egyik legérdekesebb versenye, a 20.000 koronás karlsbadi díj, mely végre első klasszisu három és négyéveseket hoz együvé. A szép díjért ezek indulnak:

Per Butlers 64½	lovagolja	Park
Rio Tinto 59½	"	Wilton
Felemás 52½	"	Adams
Davensberg 52½	"	Poole
Culture 51	"	Hyams
Sobri 50	"	Cleminson.

A két négyéves közül, dacára annak, hogy Per Butlers 5 kilóval többet kénytelen vinni Rio Tintonál, mégis csak a tavalyi Leger-győztes a jobbik s kétségkívül nagy szerepet is fog a versenyben játszani. A háromévesek közül Felemás és Culture tegnap mutatták eddigelő legjobb képességeiket s így ezuttal szintén az elsők közt keltenek. Csak hogy Culture nem elég kitarító ilyen hosszú versenyben s Felemásnak is megnehezhetheti a küzdelmet három éves kortársa Sobri, ha olyan jó talán lenni holnap, mint amilyen a Királydíjban volt. A többi verseny érdekesség dolgában eltérpül a Karlsbadi díj mellett s csak a tipjükre utalunk:

- I. Dubarry—Fillette.
- II. Semere-istálló—Baedecker.
- III. Per Butlers—Sobri.
- IV. Da kommt sie—Faciós.
- V. Meitiano—Mondaine.
- VI. Parole—Galba.

*. **A karlsbadi loversenyek** összes eredményét a Telefon Hírmondó szerkesztője már az esti órákban felváltja. Figyelmeztetjük erre a versenyeiről érdeklődő közönséget, hogy az eredményeket a Telefon Hírmondó révén hallhatják meg leg hamarabb. A felolvasás megkezdését háromszoros riadójel előzi meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Ügyészi megbízott.** Az igazságügyminiszter Baksay József nagy-íllandi járásbíróági aljegyzőt az ottani ügyészi megbízott állandó helyetteséül rendelte ki.

§§ **József főherceg pöre.** Cirkvenica fürdőt még a múlt esztendőben árverésen vette meg József főherceg. A fürdőt azután bére adta egy részvénytársaságnak egy év tartamára azzal a kikötéssel, hogy ez idő alatt a társaság átveheti tulajdonjoggal olyan áron, amelyn az József főherceget megvette. A bőrszáz év 10,000 forint volt. A társaság azonban a szerződés egyes pontjait nem tartotta meg, amiért is a főherceg a bíróságnál a társaságnak a bérletből való elmozdítását kérte. A bíróság helyt adott a főherceg kérelmének s kimondotta a bérleti szerződés megszüntét is. A társaság felebbezésére a budapesti törvényszék ma József főherceget keresetével elutasította s így a bérleti szerződés továbbra is érvényben marad.

§§ **Berlinből hazafelé.** Kerülő uton jut vissza e hazába a puchói nábob, ahogy Jankovich Gyula, a volt puchói főleidesur magát nevezte. Esztendőket óta foglalkoztatták a büntető bíróságot Jankovich Gyula viselt dolgai; nemcsak a belföldet, de a külföldet is becsapta uton-átfölen. Sok drága homlit

rendelt, szállították is neki, de sohasem fizetett. A büntető följelentések azonban már nem találták az országban. Hogy az igazságszolgáltatást kikerülje, megszökött. Evekig keresték haszatlanul. Ma végre Berlinből érkezett a hír, hogy ott elfogták. A berlini bíróság átiratlag értesítette a budapesti törvényszéket, hogy Jankovichot többrendbeli szédőlések miatt ott elfogták. A budapesti ügyészség intézkedett, hogy a berlini büntetés kiállása után szolgáltatásák ki azonnal Jankovichot, hogy végre itt is kiállja megérdemelt büntetését.

§§ **Az Ika hajó katasztrófa.** Ismeretes az Ika hajó katasztrófa. Még 1897-ben történt, hogy az Ika, amelyet Forenpocher Román kapitány vezetett, összeütközött a Tyria nevű hajóval s ez alkalommal az Ika huszonhárom utasa a tengerbe fullt. A katasztrófaért Forenpocher kapitányt vonták felelősségre s a törvényszék négy havi fogházra ítélte a kapitányt. Forenpocher az ítélet ellen a táblához felebbezett, amelynek szüneti tanácsa Vavrik Antal tanácselnök elnökelete alatt és Tolnay Antal bíró előadása alapján ma tárgyalta ezt az ügyet. Az elnök a bűnpör ismeretése után megjegyezte, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvben sok a javítás és a beszurás, még pedig úgy látszik, hogy idegen kéz végezte a beszurásokat, mert az elnök hitelesítő záradéka nincs a jegyzőkönyvön. Ezért tehát: érdemleges ítélet előtt a jegyzőkönyvre kért határozatot. A tanács rövid vita után elhatározta, hogy a bűnügy összes iratait visszaküldi a fímei törvényszéknek s felhívja az elnököt, hogy a jegyzőkönyvben látható javításokat hitelesítse, ha pedig ezt nem tehetné, tárgyalja le újra elejétől végig Forenpocher kapitány bűnpéret.

Legujabb.

London, július 11.

Az esti lapok jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: A harc Tiencin körül e hó 6-ikán hevesebb volt mint eddig. Csupán az oroszok 200 halottat vesztek. A kínaiak a város kapujának északnyugoti töltéséről lövik a várost. A taotai és a yamen tagjai kétségbe vonják, hogy az egyesült csapatok tarthatják-e magukat, ha mielőbb nagy erősítések nem érkeznek. Tiencin védői kitaradtak az állandó harcokban és csak a kozákok fényes felvilágosító szolgálatainak köszönhetik, hogy a szövetségesek hadállását már rég be nem vetették.

Berlin, július 11.

Az esti lapok jelentése szerint a szárazföldi haderő, melyet Németország legközelebb Kelet-Ázsiába küld, nagyobb, mint általában hitték. Nem vegyes dandárról van szó szokott egybeállításban, hanem egy 10.000 embernél erősebb csapatról.

NYITTOR.

Leghatásosabb
VÁSAS
arzenes viz
versenygyógyász,
női betegségek,
ideg-és borbély-
szegk stb. ellen.

Kapható az összes ásványvíz-üzletekben, gyógyszerár-és drogoriákban.
MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Rohitsi

TEMPER **FORRÁS** **FORRÁS** **FORRÁS**

STYRIL **FORRÁS**

Savanyúvíz

PÖRÁKTÁR
Budapest
Hoffmann József-ud
Bathory-utca 9. szám.
A Rohitsi savanyúvíz mint
gyógyyszer felülmúlhatatlan hatású gyomor-
és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál
máj-és lépajánál, de különösen váltóknál.
A Temper forrás borral ve-
gyítve kitűnő adóit ital.
A Styria forrás ellen-
ben kizárólag
ivókúrára
használatos.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alak-
jáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Ischl, július 11. Ő felsége ma délután Reversaux márkai francia nagykövetet kihallgatáson fogadta. A nagykövet később részt vett a legfelsőbb családi ebéden.

Bécs, július 11. Tedelov orosz altengernagy Sebastopolból Olaszországba utaztában ma az északi vasut Pisek állomásán szívszélhűdés következtében meghalt.

Belgrád, július 11. Sándor szerb király ma hosszabb magánkihallgatáson fogadta Popovics Vazul országgyűlési képviselőt, a budapesti Tököliánium igazgatóját.

Bremerhaven, július 11. Az idevaló vesztézfárhivatal közlése teszi, hogy a pestis föllépése miatt a Szmirnából jövő hajókat közegészségügy-rendőri ellenőrzésnek vetik alá.

Körber Ischlben.

Bécs, július 11. Ma Körber miniszterelnök előnktele alatt hosszabb minisztertanácsot tartottak. Hír szerint Körber a legközelebbi napokban Ischlbe megy audienziára.

Oroszok és németek.

Köln, július 11. A Kölnische Zeitungnak jelentik Pétervárról: A németek ellen folyó hajszja a sajtóban oly mérveket öltött, hogy Lambsdorff külügyminiszter indítatva érezte magát, megkérni a belügyminisztert, hogy hasson mérséklőleg a sajtóra. Ugyane lap jelenti, hogy mikor a cár moszkvai ezredének jubileumára utazott, elrendelte, hogy ne küldjék utána a Pétervárra érkezett táviratokat, hanem adják át a cárnénak. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy mily nagy befolyást gyakorol a cárné férjére még a politikában is. Azt hiszik, hogy a cárné ezt a befolyást angol-barát irányban érvényesíti.

Közgazdasági táviratok.

Cettinje, július 11. Az új török különbözeti vámtarifát a Montenegróból származó árukra nézve hatályon kívül helyezték.

Bécs, július 11. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Azok a hírek, hogy az Egyesült-Államokban a nyári buza állása lényegesen rosszabbodott, alaposan bizonyulnak. Az ottani földmívelési miniszteriumnak ma ide érkezett jelentése szerint a nyári buza átlagos állása június hó végén 55-2% volt, szemben az előző hó 87-3%-ával, míg a téli buza állása ugyanebben az időszakban 82-7%-ról csak 80-8%-ra hanyatlott.

Ezeket a számokat New Yorkban még nem ismerték, mert ma onnan gyengébb jegyzések érkeztek. Különben az is lehetséges, hogy Észak-Amerikában abban a véleményben vannak, hogy az eddigi áremelkedéssel már eléggé számot vetettek a nyári buza rossz aratási eredményével. Párisból is gyengébb jegyzéseket jelentettek. Itt azonban az irány kissé szilárdabb volt, de nem annyira az amerikai jelentés következtében, mint inkább arra a budapesti hírre, hogy Magyarországon az idő ismét oszós.

Kötöttet: buza 6szre 8.09—8.07—8.09, rozs 6szre 7.20—7.19—7.23, zab 6szre 5.56—5.57, tengeri július—augusztusra 5.93—5.99, szeptember—októberre 6.07—6.13 korona.

Repece augusztus—szeptemberre 13.50—13.60 K.

A készáru piacon az üzleti tevékenység kizárólag buzára szorult és e cikkben is csak kisebb tételeket vásároltak fogyasztási célokra. Az irány változatlanul tartott volt.

Eladatott egyebet közt: 78½ kilós buza 7.15 K. Gyoman, 79 k. 7.10 K. Dévaványán, 76 k. 6.90 K. és 78 k. 7.02½ K. Lóván, 77 k. 7 K. Ipolyságon, 76 k. 6.80 K. Balassagyarmaton.

Újabb árban még nem történtek kínálatok.

Zárliatok kötetett: Buza 6szre 8.07, rozs 6szre 7.21, tengeri július—augusztusra 6.—, szeptember—októberre 6.14 korona.

New York, július 11. (Terménytözsége.) (Zárliat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 10¼, (10¼) Aug-ra 9.82 (9.81). Októberre 8.50. (8.55). New-Orleansban helyben 10½ (10½). — Petroleum Stand white New Yorkban 7.85. (7.85). Stand white Philadelphianban 7.80. (7.80). Refined in Cases 9.15. (9.15). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — Zsir: Western steam 7.25 (7.15). Rohe és Brothers 7.45. (7.45). — Tengeri irányzata szilárd. Júliusra 49¾, (48½). Szeptemberre 49.½. Okt-re —. (—). — Buza irányzata szilárd. Piros 6sz helyben 89¾. (87½). Júliusra 88.— (86½). Szeptemberre 86¾. (84½). Okt-re 86¾. (84¾). Decemberre 87¾. (85¼). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2¼ (2¼). — Kévé: fair Rio 7. sz. 9.— (8½). Aug-ra 7.60. (7.70). Októberre 7.85. (7.90). — Liszt: Spring Wheat clears 2.95. (2.90). — Cukor: 4¼. (4¼). — On: 32 60 (32.—). — Réz: 16.25. (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 11. (Terménytözsége.) (Zárliat.)

Buza irányzata szilárd. — Júliusra 80¾. (78¾). Aug-ra 81¾. (79¼). — Tengeri irányzata szilárd. Aug-ra 44.— (43.—). — Zsir: Júliusra 6.85. (6.75). Szept-re 6.92. (6.85). — Szalonna short clear 7.35. (7.35). — Sertéshús: Februárra —. (—) júliusra 12.55 (12.40). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Rege.

Ha volnál mord rablólovagnak
Szépséges szende lánya
És laknál fellegekbe érő,
Zord, büszke sziklavárba

S én vándor lantos hogyha volnék,
A trubadurod, édes:
Éjjeli órán eldanoelnám,
Mit árva szívem érez.

És megindulna a te szívéd
A bánatos danára
S leszállnál a völgybe mélyen,
Hol trubadurod várna.

És megoskolnád s véle mennél
Egy messze más hazába,
Hol néked ő s neki te volnál
Egyetlen boldogsága.

Míg egyszer csak a büszke várúr
A trubadurra törne,
És gyilkos lánzsától találva,
Szegény, a porba dőlné.

S te felsikoltva ráborulnál
A hűtő holttetemre
S zokogva sírnál, egyre sírnál,
Míg szíved megrepedne...

Csergő Hugó.

— A haditudósítás titka. Az „Epoca” című madridi lap visszaemlékezik a spanyol-amerikai háborúra és érdekes adatokat közöl az amerikai sajtónak a háboruban való szerepléséről. A sajtó, írja, csinálta a közvéleményt és a béke megkötéséig folyton ébren tartotta a lelkesedést. A háború előtt a haditudósítók kizárólag értesítéseket szereztek. A tudósítók meglátogatták az összes európai fővárosokat és az összes spanyol helységeket. Az egész világ államférfijait meginterjúvolták, hogy megkérdőzzék véleményüket, Spanyolországot és gyarmatait illetően. A Maine katasztrófájával megkezdődött az amerikai sajtó szerepének második korszaka. Ebben az időben különösen az olvasottabb újságok mindent megtettek, hogy a kormányt a háború megindítására rákényszerítsék. Mikor a konfliktus már elkerülhetetlen volt, a nagyobb lapok megtették az előkészületet a háborúra. Új szedőket és nyomdászokat alkalmaztak s a legkitünőbb újságírókat kiküldték hadi tudósítóknak. Mikor Kubában behozták a cenzurát, távirathordó gőzöket béreltek, amelyek a tudósításokat Habanából és Marciel kikötőből Key-Westbe szállították, a honnan aztán dróton továbbították. A nagy gőz-

söket, amelyek a kikötőt körülzárták, mindig egy sereg kis bárka vette körül, amelyekben a sajtó képviselői ültek. Mikor Portorico szigetén megkezdődött a háborúskodás, azonnal több száz haditudósító utazott San Thomasba és Jamaikába. A haditudósítók folyton táviratoztak s még a legjelentéktelenebb eseményeket is közölték lapjukkal. Ezenkívül mindent megtettek, hogy a cenzurát kijátszassák. Így például a newyorki Journal Portorikóból tudósítójától a következők táviratát kapta: „Küldjetelek ötszáz dollárt. Távirati utasításokat kérek.” A lapban ez a távirat a következő formában jelent meg: „Csata volt; a Biscaya hajó elsüllyedt.” Hatszáz dollár azt jelentette volna, hogy az Oquendo süllyedt el, hétszáz dollár pedig, hogy a Colon süllyedt el. Ha e helyett, hogy „kérek utasításokat,” az lett volna: „utasításokat kérek kábelen,” ennek az értelme az lett volna, hogy „az amerikai flotta visszavonult.” A haditudósítók kiadásai rendkívül nagyok voltak. A New York Journal például hétezer koronával adott ki naponként többet, mint rendszeren. A táviratozás költsége is óriás nagy volt. Egy szó körülbelül negyven-ötven fillérbe került s volt távirat, amelyben ötezer szó volt. Az óriás költséget a lapok úgy fedezték, hogy naponként több kiadást is adtak. A new yorki Evening Journal egy nap negyven kiadásban jelent meg s mindegyik kiadás 1,680,000 példányt tett.

— Elnökválasztás. Az Egyesült Államok elnöki székébe két jelölt van tudvalevőleg, Bryan és Mac Kinley. A választási harc erősen élénkül s az egyes lapok most erősen versenyeznek, hogy jelöltjük életéből minél több részletet hozzanak napvilágra. A legneveltebbek apróságokat is felhasználják. Bryan például szerény kis háza mögött egy kis kertet rendezett be magának. Ez a jelentéktelen kis földdarabcska egyszerre jelentékeny politikai tényezővé alakult át. A legtöbb lap közli ennek a kertnek a fotográfiáját, Bryan továbbá még egy fegyvert adott barátai kezébe. Ő ugyanis sajátkezűleg elkészített egy tyukkretreot. Erről a tyukkretreol is közkézben tornognak már fotográfiai mindenféle fűvételekben. A képek egy lángoló cikket illusztrálnak, amely Bryan férfasságát magasztalja az egekig.

— A kínai telegráf. Ámbár Kínában az elektromosság már sok év óta ismeretes, a kínaiak azért még mindig babonás rémülettel viseltetnek iránta. Mint a Telegraph Chronicle írja, Oroszország már 1855-ben felajánlotta a kínai kormánynak, hogy Kínát Szibériával telegráf útján összeköti, de hiába fáradozott. Csak később engedte meg a kínai kormány, hogy egy telegráf-vonalat építsenek a birodalom területén. A vonalat egészen Peking falaiig

vezették. Kína népe gyanus szemmel nézte ezt a művet s minden elképzelhető bajt ennek a titokzatos és gonosz indulatú újításnak tulajdonított. Azt tartották például, hogy ha egy telegráf-póznának az árnyéka halottaiknak a sírjára esett, ez megzavarja a halottak nyugalmát mindaddig, amíg a haragvó isteneket valami áldozattal ki nem engedte. Eleinte gyakran kiasták a telegráf-póznákat és szétvagdoszták a telegráfrótokat. Arra a kínai kormány hirdeményt ragasztott ki a telegráfpóznákra, hogy az, aki akár a póznákat, akár a drótot rongálja, halálának halálával hal meg. A nyolcvanas évek vége felé a táviróhálózatot kibővítették. A Kínában használatos apparátusok és módszerek a legrégebbiek közül valók. Kanton tartományban, a mennyei birodalom legfontosabb kereskedelmi vidékén csak hat Morse-féle gép van. Minden berendezés kínai. A kínaiaknak tudvalevőleg minosen ábecőjük, hanem minden szóknak megvan a maga jele. A távirat továbbítására tehát minden jelnek számozva kell lenni, s ezeket a számokat adják le a szükséghez képest. A távirótiszt azután, aki a táviratot fölveszi, csak megnézi a táblázaton, hogy az illető szám mit jelent szóban. Ezek a táblázatok olyanfélék, mint a logaritmus táblázatok, a számok függőlegesen sorakoznak. Egy lapon tíz sor van, mindegyik sorban husz jel, úgy hogy mindegyik lap kétszáz jelet foglal magában. Egy teljes táblázathoz pedig negyvenkilenc lap tartozik, egészen tehát kilencszázötven jel van. Mindegyik négyszögeoskében van egy jel, egy szó és a megfelelő szám. A telegrafálás eljárása tehát a következő: A feladó a közleni valóját leírja jelekben, szóval kínai írás szerint, a távirótiszt ezt lefordítja számokra s táblázata segítségével, a számokat eltelegrafálja, s a tulsó állomáson a kollegája visszafordítja a táviratot kínai írásra. Telefon Kínában ugyszólván még nem ismeretes, csakis az udvarokban van egy-egy kis hálózat.

— Völlä maman! Érdekes jelenet jászódott le a napokban egy kiállítási színházban. A színházban éppen a keleti táncosnók tartottak előadást. Az egyik táncosnó, akiben megvolt a keleti jellegnek minden szépsége és bája, különösen szépen forgolódott a tam-tam egyhangú zenéjére és a többiek is mind őt követték. A nézők szinte visszafojtott lélekzettel lesték az ésbontó tánc mozdulatait. Egyszerre, mikor a táncosnó éppen a színpad elején volt, gyerekiállítás hallatszott:

— Völlä maman! (Nini a mama!)

A következő pillanatban a táncosnó abba hagyta a táncot és a kulisszák mögé futott, egy ur pedig a kis leányával fuva ment ki a teremből. Rögtön az ügyeletes rendőrtisztviselőhöz sietett és elmondta, hogy Bordeauxból érke-

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(44)

— Talán e vén babérfák egynémelyike tanuja volt azoknak a görög beszélgetéseknek, amelyeket Aldus Manutius folytatott Navagerussal. Vagy tán tanui valának madonna Gaspara sóhajtozásainak... Minő édes és retentő egy élete volt Gaspara Stampának. Ismeri az ő verseit? Bizonyára, hisz a kötetét egy napon ott láttam az ön asztalán. Nagyszerű verset tudok tőle:

Lángolva élni s nem érezni a kint!

— Emlékszik-e Stelio — szolt Foscarina — a szonettre, amely így kezdődik:

Uram, tudom, hogy meghaltam magamnak,
S most látom, hogy meghaltam néked is...

— Nem emlékszem rá, Fosca.

— Hát emlékszik-e a halkokló Nyárról mondott szép költeményére? A temető bárkán feküdt kiterítve a Nyár, aranyba öltözve, akár egy dogarossa. S a halotti menet elvitte őt Muranóba, ahol a tűznek egy mestere opálós üvegbe zárt, hogy mélyen lesüllyedvén a laguna ágyába, legalább a tengerhínár imbolygásait láthassa... Nem emlékszik?

— Szeptemberi est volt...

— A legutolsó szeptemberi est. Az Allegoria estéje. Nagy fény ömlött el a vizeken... Ön mámoros lett tőle, beszélt, beszélt... Mi mindent mondott! A magányból jött akkor ön s teli volt

elmondani valóval. A költemények egész áradataival halmozta el barátját. Jött arra egy gyümölcshordó bárka tele gránátalmával... Az én nevem akkor Perdita volt... Emlékszik-e?

Menetközben érezte a saját lépteinek könnyedségét. Szinte illékony volt, mintha teste libegő árnyképpé változott volna át. Mintha egész fizikumá hozzá hasonult volna ama tőrékeny üveg-műhöz, amelyet óvatosan vitt a kezében.

— Akkor még Perdita volt a nevem... Emlékszik-e Stelio Gasparának ama másik szonettjére, amely így kezdődik:

Oh bárha Amor megsúgná nekem
Mint juthatnék az ő nyomába...

és arra a madrigálra, amely így kezdődik:

Ha azt hiszed, hogy tetszel az uramnak...

— Sohasem hittem volna, hogy ennyire ösmeri azt a szegény költőnt — szolt Stelio elbámulva.

— Ah, ennek megvan a maga története. Körülbelül tizenégy éves lányka voltam, amikor fel kellett lépnem egy ócska romantikus tragédiában, ez volt a címe: Gaspara Stampa. Én adtam a címszerepet. Ez Doloban történt, ahol tegnap átutazunk. Csópp, falusi színpadon játszottunk, talán inkább kocsiszínnak mondhatnám... Az édesanyám halála előtti esztendőben történt ez... Jól emlékszem még... Egy pár részletre úgy emlékszem, akárcsak tegnap láttam volna, pedig husz éve mult imár. Emlékszem még arra is, hogy minő volt akkor a hangom csöngése. Nagyon megörölttem szegény, gyöngye hangozkámát, mert a színlalok mögül mindig azt sugták nekem, hogy: hangosabban! Mindig hangosabban! Gaspara kétségbeesett, nyögött, örvöngött, vonaglott a kezgyetlen gróf előtt... Nagyon sokat nem érteitem akkor meg, hisz oly tisztá volt az én szegény ifjú lelkem! Csak a fájdalom ösztönszerű megérzésével találtam el a hangszult,

a nyomatókat, a taglejtést, a sikoltást, amelyivel hatnom kellett arra a nyomorult közönségre, amelytől mindennapi kenyerünket vártuk. Tíz éves színészember úgy kihasználta kis szerepléseimet, mint valami jövedelmi forrást. A nyers nyomor kitépte álmaim összes virágait. Mennyit sirtam, mennyit zokogtam akkor, mint elfogott az eszelős fáradtság, a magába fulladó rémület! Ez a szegény, agyonnyomott rongyos nép, amely ily mártíromságra vitt enzem, nem tudta, hogy mit cselekszik. Isten bocsásson meg nekik s nyugosztalja békében! Csak az édes anyám, aki szegény sokat szeretett s akit kevesen szerettek és aki boldogtalanul élt és boldogtalanul halt meg, csak ő érzett könyörületet és szánalmat s megosztotta velem a gyötrelmeimet. Karjaiba fogott, lecsitította szörnyű rémületeimet, velem sirt, vigasztalt. Oh, áldott legyen az emléke!

Egészen elváltozott a hangja. Lelke bensőjében ismét látta anyja részvételtjes szemét, nyugodt tekintetét, amely végtelen volt, mint a béke látóhatára. „Mondd, oh mondd meg nekem, mint cselekedjem? Vezess, taníts!” Egész lelke ujra átérté az anyai kar ölelését, érezte messze esztendőik fájdalmát, amely nem volt többé rideg, hanem majdnem enyhe, szentelen. A küzdelmek és szenvedések emléke ismét előmlőtte őt, megvigasztalta, fölemelte. Vajjon miféle állón verték az ő akaratának vasát, minő vizekben edzették acéllá? Kemény volt néki csakugyan a megpróbáltatások sora, nehéz vala a diadal, fáradtsággal és kitartással küzdötte azt ki magának nyers és erős ellenségekkel szemben állva. Tanuja volt a legkegyetlenebb nyomornak, a legszörnyűbb összerokadásoknak; hősi erővel ösmerkedett meg, kegyelettel, rémülettel, a halál előhírnökeivel.

— Jól tudom én, mi az éhség, Stelio, és mit jelent az éjszaka közölgése, amidőn még bizonytalan, hol hajtuk fejünket pihenőre! — szolt fájdalmasan s megállt a fal mellett.

És fölhatotta orejáról a falyt és nyílt szemével belenézett a barátja szemébe.

Stelio elsápadt e tekintet hatás alatt.

b) Osztrák Államadósság.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Koronajáradék, 1864-es sorsjegy, etc.

c) Idegen Államadósság.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Eszék 100 frankos sorsjegy, etc.

II. Más kölesnök.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Budapesti fővárosi kölesnök, etc.

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Large table with multiple columns listing various institutions and their financial data.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Adria elsőbbségi kötvény, etc.

V. Bankok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Banknyilvánlat, etc.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Belvárosi, etc.

VII. Elzoltató társaságok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Bécsi vízvezeték, etc.

VIII. Gözmalomok.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Concordia, etc.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Brassói bányák, etc.

X. Vasutak és gépgyárak részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Gazdasági gépgyár, etc.

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Athenaeum, etc.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like A.H. wasser-works, etc.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Adria tengerparti, etc.

XIV. Sorsjegyek.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Eszék, etc.

XV. Pénznemek.

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Vertarany, etc.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table with 4 columns: Item, Price, Price, Price. Includes items like Amsterdam, etc.

üzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar, korona, vörös aprószemű, korona, vörös erdélyi, korona, vörös bányási, korona, középszemű, korona, nagy szemű, korona, Disznózsír: budapesti 54., 54.50, korona, vidéki, korona, Táblaszalonna: légszenteltetett vidéki, korona, városi 4 darabos 46., 47., korona, 3 darabos 52., 53., korona, füstölt, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13., 13.50 korona, 120 darabos, korona, 100 darabos 16., 16.50 korona, 85 darabos 20., 20.50 korona azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 12.50, 13., korona, 100 darabos 15.50, 16., korona, 85 darabos 19.50, 20., korona, Szilvaiz: szlovéniai, korona, szerbiai 18., 18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Előzőszen tartott az üzlet, jó kínai híreke. Déli tőzsdén szilárd az irányzat. Zárlat tartott.

Bécs, július 11. (Magyar értékek zárlat.) 4% aranyjárdék 115.60. Tiszai és szerzói kölesnök sorsjegy 138.50. Magyar vasuti kölesnök ezüstben 99.20. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.70. Magyar leszámított és pénzváltóbank 460. Rimaruranyi vasút részvény 532. Magyar koronaárjárdék 90.95. 4% os Magyar földterem. kötvény 90.50. Magyar hitelbank részvény 704. Magyar vörömerény kölesnök sorsjegy 158. Kassa-oderbergi vasuti részvény. Magyar kereskedelmi bank 2605.

Bécs, július 11. (Osztrák értékek zárlat.) 4% papírjárdék 97.65. 4% os osztrák aranyjárdék 115.55. 1860-iki sorsjegy 133.75. Osztrák hitelrészvény 395. Angol-osztrák bank 277. Bécsi bankkegyesület 498.50. Osztrák-magyar bank 1716. Déli vasut 111. Dunagőzhajózási részvény 746. Dohányrészvény 293. Császári és királyi részvény 11.38. Német bankváltók 118.60. 4% os ezüst járdék 67.15. Osztrák koronaárjárdék 97.65. 1864-iki sorsjegy 194. Osztrák hitelintézet részvény 682. Unionbank 563. Osztrák Länderbank 422.50. Osztrák-magyar államvasut 670. Elbavölgyi vasut 470. Alpesi bányarészvény 462. 20 frankos vasut 18.29. Londoni váltóár 242.95. Bécsi Tramway Lít B. Bécsi Tramway Lít B. Liptó kohó. Az irányzat csökkeni.

Bécs, július 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjele. A déliúti magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 681.50 Magyar hitelrészvény 704. Angol-Osztrák bank 277. Bécsi bank egyesület 498.50. Union bank 563. Länderbank 423. Osztrák-magyar államvasut részvény 609.50. Lombard 111. Elbavölgyi vasut 470. Beszkenyuzati vasut részv. 462. Dohányrészvény 293.50. rimaruranyi vasut 532. Alpesi bányarészvény 462. Májusi járadék 97.65. Magyar koronaárjárdék 90.90. Török sorsjegyek 108.50. Német birodalmi márká 118.65. Napoleon d'or 19.29.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 11. (Vasúti tudósítás.) A tőzsde a bank-és iparértékek emelkedésével nyílt meg. A spekuláció inkább mutatott hajlandóságot arra, hogy a kínai helyzet kedvezőtlen megítélése, a tiencini kemény harcok és a legutóbbi napokon történt gyors áremelkedés alkalmából elért nyereséget biztosítsa. E miatt az árfolyamok mind jelentősen hanyatlottak, de később megint javultak, különösen az iparértékek. Vasutak nagybőrra szilárdak, különösen svájciak. Osztrák államvasut és járadékok tartottak magukat. Magánleszámított kamatlab 4%.

Berlin, július 11. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 96.60. 4% osztrák aranyjárdék 97.40. Elbavölgyi vasut. Magyar koronaárjárdék 90.50. Osztrák-magyar államvasut 142.10. Kassa-oderbergi vasut. Bécsi váltóár 84.25. Magyar vasuti beruházási kölesnök 190.50. Alpesi bányarészvény. Disconto-Commandit 176.10. Államokos villamosok Edison 229.50. Gelsenkirchen 192.30. Laurakohó 216.50. 4% os ezüstjárdék 96.25. 4% magyar aranyjárdék 96.60. Osztrák hitelrészvény 212.60. Déli vasut 25.25. Károly Lajos vasut. Orosz bankjegy 216.05. 4% uj orosz kölesnök 97.75. Török dohányrészvény. Olasz járadék. Magyar hitelbank. Dynamit Trust 149.60. Harpeni 183.40. Az irányzat ingadozó.

Berlin, július 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázeles magyar aranyjárdék 96.60. Magyar koronaárjárdék 96.50. Osztrák hitelrészvény 212.75. Osztrák-magyar államvasut 142. Déli vasut 25.25. Beszkenyuzati vasut. Elbavölgyi vasut. Orosz bankjegy középszék 216.05. Buschtiehradi. Orosz bankjegy. (Ultimo) Lombard.

Hamburg, július 11. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 95.75. 1860. sorsjegy 133. Déli vasut 25.50. 4% osztrák aranyjárdék 97. Osztrák hitelrészvény 212.50. Osztrák-magyar államvasut 141.75. Olasz járadék 93.15. 4% magyar aranyjárdék 96.30. Az irányzat szilárd. Frankfurt, július 11. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 96.40. 4% osztrák aranyjárdék 97.60. Magyar koronaárjárdék 90.70. Osztrák-magyar bank 122.70. Déli vasut 25.60. Elbavölgyi vasut. Londoni váltóár 204.17. Bécsi bankkegyesület 124. Villamos részvény 127.60. 4% os magyar aranykölcsön. 4% os ezüstjárdék 96.10. 4% os magyar aranyjárdék 96.40. Osztrák hitelrészvény 212.90. Osztrák-magyar államvasut 141.90. Beszkenyuzati vasut. Bécsi váltóár 84.82. Párisi váltóár 813.35. Unionbank. Alpesi bányarészvény 230. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, július 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 212.30. Osztrák-magyar államvasut 142.10. Déli vasut. Osztrák aranyjárdék 93.30. Olasz járadék. Laura-kohó. Harpeni. Discont. Alpesi. Bécsi bankkegyesület 188.60. Az irányzat szilárd.

Páris, július 11. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut. 4% osztrák aranyjárdék 96.75. Osztrák Länderbank. 3% os francia járadék 99.95. Ottomanbank 536. 3% os francia járadék 102.40. Alpesi bányarészvény. Déli vasut 126. 4% magyar aranyjárdék 96.20. Párisi bankrészvény 10.50. Olasz járadék 91.35. Francia törleszt. járadék 97. Osztrák főhitelintézet részvény. Török dohányrészvény 314. Az irányzat bégvadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 11. A sertésüzlet irányzata kissé kollemissabb. A Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Orog nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 80—90 fillérig. Orog közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat nehéz (páronként 220 kilogramm felüli súlyban) 94—95 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm való súlyban) 93—94 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 93—94 fillérig. II. Magyar sordett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — krajcárig. Kényű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Kényű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Kényű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 94—95 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 93—94 fillérig. Kényű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 92—93 fillérig.

Sertésleltetés: 1900. júl. hó 9. napján volt készlet 44360 darab, 1900. július hó 10. napján felhajtott 116 darab, 1900. évi július 10. napján elszállított 740 darab, 1900. július hó 11. napjára maradt készletben 43.767 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 11. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter a pozsonyi pénzügyigazgatósághoz dr. Sajtós Samu zombori pénzügyi fogalmazót pénzügyi segéd-titkárrá végleges minőségben; Nagy Dániel pénzügyminiszteri számtisztét ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadó nyilvántartási biztossá; a zsidói adóhatalhoz Issák Gábor b-hunyadi adóhatali ellenőrt pénztárnokká és Csorja Ignác bajai adóhatali ellenőrt, továbbá Fertő Henrik m-radnai és Mik György nagy-somkuti díjas adóhatali gyakornokokat a szerencsi, illetve m-kövesdi adóhatalhoz ideiglenes minőségű adóhatalokká; Nagy Lázár díjtalan adóhatali gyakornokot a karcagi adóhatalhoz adóhatali, ideiglenes minőségben; Jakobs Artur díjtalan adóhatali gyakornokot ideiglenes adóhatali; a tengerészeti hatóság Ladányi Miklóst, módosi szülöttét hadnagyot, hosszabbítva tengerészeti kapitányává; a szegedi ítélőtábla elnöke Budur Ráfael végzett joghallgatót, a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe, díjas joggyakornokká; Popovics Milivoj józeffalvi lakost ügyvédjelöltet a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a vesprémi pénzügyigazgatóság Greiner Sándor vesprémi adóhatali díjtalan gyakornokot, a zirci adóhatalhoz segélydíjas gyakornokká, ideiglenes minőségben nevezte ki.

Megerősítések. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Lammel Antal rosznyói főgimnáziumi rendes tanár rendes tanári minőségben; az igazságügyminiszter a huszti járásbírósnál ideiglenes minőségben alkalmazott Barabás Sándor irnokot ebben az állásban végleg megerősítette.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Fekete Árpád egri járásbírósi aljegyzőt az egri törvényszékhez, Kiss Endre egri törvényszéki aljegyzőt pedig az egri járásbíróshoz helyezte át.

Jóváhagyott válszítás. A vallás-és közoktatásügyi miniszter dr. Páffer Péternek a kolozsvári tud. egyetem természettani intézetéhez, az évi január 1-től számítandó három év tartamára adjunktussá történt megválasztását jóváhagyta és nevezett ezen minőségében a jelzett idő tartamára megerősítette.

Ügyvédi kamarák. A budapesti ügyvédi kamara dr. Beck Lajos (lakik V. Dorottya-utca 6. szám alatt), dr. Bezsilia Nándor (lakik Erzsébet-kört 58. szám alatt), dr. Elek Imre (lakik VIII. József-utca 28. szám alatt), dr. Grünth Armin (lakik VIII. Kertész-utca 46. szám alatt), dr. Héray Andor (lakik VIII. Mária-utca 20. szám alatt), dr. Krón Iván (lakik Vácotti, dr. Ländler Jenő (lakik IV. Váci-utca 11. szám alatt), dr. László Manó (lakik VII. Kazinczy-utca 51. szám alatt), dr. Mezői Pál (lakik V. Nagykörönc-utca 15. szám alatt), dr. Néményi Jenő (lakik VIII. Kereszt-utca 9. szám alatt) és dr. Pereszélyi Aladár (lakik V. Váci-kört 8. szám alatt) ügyvédek a kamara lajstromba felvette. — Fűrész Dénes budapesti ügyvéd, ki elmebetegsége miatt az ügyvédség gyakorlatától feljegeszteszt, bekövetkezett elhalálozása következtében a fenti lajstromból kitöröltetett s illő részre gondnok kirendelésének szüksége fenn nem forgott. Balázsovich Kálmán budapesti ügyvéd ellen pedig, hat havi feljegeszteszt 1900. június 19-én lejárván, az megszüntnek nyilváníttatik.

Pályázat. Három rendes tanár a zentai főgimnáziumhoz augusztus 10-ig.

Vizálatás.

Table with columns for dates (July 10, 11, 12) and various locations (Tisza, Körös, etc.) with associated names and values.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Kerepesi-ut 21.
Csütörtök, 1900. július hó 12-én.
Páris 1900-ban.
Irta Salamon Ödön.
Kezdete 7^{1/2} óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(Budán, a Krisztinavárosban.)
Csütörtök, 1900. július hó 12-én.
Cyrano de Bergerac.
Romantikus dráma 5 felvonásban. Irta Edmond Rostand. Franciából fordította Ábrányi Emil.
Személyek:
Cyrano Petho Raguenau Krémer
Christián Szabó Le Bret Sebestyén
Guiche gróf Klenovics Carbon Szilágyi
Lignière Radványi Jodelet Szalai
Valvert Stoll Liza Tárnoky
Roxan Hahnel A. Mártha Pajor
Mont Fleury Paragó D'Artagnan Erőss
Bellerose Sándor Margherite Kissné
Kezdete 7^{1/2} óraker

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1900. július hó 12-én.
A csodaember.
(Rabbi Joselmann.)
Daljáték 4 felvonásban. Irta Goldfaden Ábrahám Magyar színe Ádolozta Kövessy Albert. A versket írta Makai Emil.
Kezdete 7^{1/2} óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Csütörtök, 1900. július hó 12-én.
Gyöngyi Izso vendégfelléptével.
A bőregér.
Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Strauss János.
Kezdete 7^{1/2} óraker.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATTI
GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az
egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.
Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 8. sz.
Ezen iskola előkészít ifjakat, kik tanulmányaikat bármily körülmény miatt abban hagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 óra terjed. — Prospektus ingyen és bérmentve.
Beiratás naponként délután 4—7 óra között.

NÉMETFÖLDI KIRÁLYI
CARRÉ-CIRKUSZ
Carré Miksa igazgató.
Ma este 7 és fél óraker:
nagy előadás
egész új dustartalmu műsorral. Fellépnek csakis elsőrangú művészek, többek között a budapesti közönségnél általánosan kedvelt, hírnöves iskolalovarnó Carré Katka k. a., a kiváló bohócok és auguszt der dumme, valamint a legjobb iskolai-és szabadon idomított lovak elővezetése és lovaglása.
Péntek, július 13-án este 7^{1/2} óraker nagy bohóc-és kómiás-előadás különösen válogatott műsorral, többek között amatőr állványlátás. A nagy eredeti némajáték
Egy kirándulás akadályokkal.

Nyarázó
tulajdonosainak.
„AEOL“-hangszerek
A szabadban természetesen leg-huzam által zenégek és öma-gyukban igen kellemes varáz-szerű összehangzást idéznek elő, ami minden tofokony kedélyre meglendít és kedves benyomást gyakorol.
Ly hangszerek kiválóan ker-tek, lágusok és villak stb. igazi díszítő szolgálatnak és e helyekről nem is volna szá-sad azoknak hiányozni. — Részletes árjegyzék díjtalan.

PAPIR KÁRPIT GYARI RAKTÁR
VII., Erzsébet-körut 23.
Zimmermann Bernát
festő és mázólo
Budapest, VII. Almásy-tér 16.
Magyar, francia, angol és német papir-kárpitok saját raktára
• legnagyobb és legmodernebb választékban. •

Graz. Graz.
Hotel „zur goldenen Birne“
a város központjában, a meráni parknál szemben, a legszebb fekvésű szálló, újonnan könyvesmesterrel berendezve. Villanyvilágítás.
HUTER J., tulajdonos.

GOLIÁT
MAJÁTA SÖR
Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál
Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kétly
egyetemi tanár urak.
Idegbajokban, verszegénységben, emésztési zavarok-nál, gyengeségekben stb. kitűnő sikerrel használják.
Arak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva
1 láda 30 nagy palack ————— 17 K. 50 f.
1 „ 30 kis palack ————— 13 K.
a fogyzástási adót is beleértve.
A láda és üres palackok 4 hónapon belülli bérmentes visszaadásakor 5 koróna visszaszolgáltatik.
Budapestben kapható minden fűszer- és csmegeke-keskedésb n és poharaként a „Quisiana Automata Buffet“-be is.
Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.
Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak
MEGRENDELÉS HELY:
Királysórfőző Budapest-Kőbánya.

Tan- és nevelő-intézet
nyilvánossági joggal
Budapesten, Hold-utca 19. sz.
Az intézet 22 év óta áll fenn.
Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államnévelés osztály- és értekezési bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek, azonban már most is lehet előjezozni.
A növendékek lehetnek bennlakók, felkészítosok és bejárók. Értésítvel kivánatra készséggel szolgál az igazgatóság.
Dr. László Mihály, igazgató.

Stahel és Lenner
trieurgyár,
Budapest, V., Katona József-utca 8. szám.
Ajánljuk
trieurjeinket
minden gabona tisztítására. Skilőnyerstermény beküldése mellett speciális trieur készitünk. Lepakott trieur-köpenyt gyorsan és olcsón ujjal felcsereitünk. Kivánatra képes árjegyzékkel bérmentve szolgálunk. Jutalék mellett szolid előírások alkalmazást nyerhetnek.

Tavaszi és nyári évad
1900.
Valódi brünni szövetek
Egy 3-10 méter hosszú szelvény, ele-gendő teljes felöltés-re (kabát, mellény és nadrág) ára csak
2.75, 3.70, 4.80 frt jó
6. — és 6.90 frt jobb
7.75 frt finom
8.65 frt legfinomabb
10. — frt legeslegfinomabb
valódi gya-gyabó
Egy szelvényt szezon-öltökhöz 10. — frtért, valamint felöltő-szövetet, turistá-öltönet, legfinombb kamme-rukat szál-lít gyári árcsón a legjobb hitelevélnek és szőlőnk elismert posztó gyártárak.
Siegel-Imhof Brünben.
Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszol-galásról kezeskedünk.
A magánvevőnek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti üzletnél a gyár székhelyén megrendeli, előnytelentkények

MEGLEPŐ ÚJDONSÁG!
SZABDALMÁZVA HIMZETT
SELYEM LEVELEZŐ-ÍAPOK
Darabonként 25 és 35 kor Szab és kiadó tulajdonos
BÉRCZI D. SANDOR BUDAPEST VI. KIRÁLY U. 4.
KÉPES ÁRJEGYZEK INGYEN. VIZSGTELADOK KERESZTETNEK

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
A Mulató 16ra szellőztetve van.
Ma csütörtök, július hó 12-én a
„Berlini Szecesszió - Színház“
II-ik vendégjátéka
Dr. Martin Pál igazgatása és Dr. Zickel Márton főrendelősége alatt
a Hajléktalanok menhelye javára
Előszór:
Komödie der Liebe.
Christians Rudolf ur mint vendég, a berlini királyi udvari színház tagja.
Pénztárnyitás 7-ker, az előadás kezdete pontban 8-ker.
Jegyek ezen előadásra elővételi díj nélkül kaphatók egész napon át a Mulató pénztáránál.
Péntek, július 13-án
a „Berlini Szecesszió-Színház“ bucsu vendégjátéka
„Komödie der Liebe“ című darabban.
Ezen utolsó előadás kezdete 7 óraker.
A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készitettek.

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órá- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE
Mindenféle könyvek között azok állanak a lelkünkhez legközelebb, a melyek nemzete-ünk történetéről szólnak, akár egyes kor-szakok, akár pedig ezer év történetét fog-lalják magukban.
BARÓTI-CSÁNKI. Magyarország története. 4 cm. széles, 6 cm. magasságú miniatűr könyv. Domborművel selymekötésben, nagyító üveggel. A pazar kiállítású könyvcskie ára ..... kor. **2.40**
CSÁNKI DEZSŐ. Rajnok Mátyás király korából. Kötve ..... kor. **3.80**
CSUDAY JENŐ. A honfoglalás kezdete és befeje-zése. .... kor. **1. —**
GÓZ JÓZSEF dr. Budapesti története a múltban és a jelenben. Harmadik képz kiadás. .... kor. **2.40**
GRACZ GY. Kossuth Lajos élete és működése. Cserépy, Homicsok és többek rajzaival. Kötve kor. **2.40**
Hiller. Áron Hadás fűve 4 kor, díszkötésben kor. **6. —**
JANCsó BENEDEK. Szabadságharcunk és a dáko-román törekvések. .... kor. **5. —**
A román nemzetiségi törekvések története és jelenlegi állapota. 2 kötet. Egy-egy kötet kor. **12. —**
LÁZAR GYULA. Szent Erzsébet életje. Kötve kor. **2.40**
NEMES ANTAL dr. A Nagyboldogasszonyról nevezett budavári főtemplom története és leírása. 32 képpel és egy műmellettel. Díszesen kötve kor. **6. —**
Megjelentek és kaphatók
LAMPEL RÓBERT
(Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udv. könyvkereskedésnek kiadóhivatallal, Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Olcson vásárolni mindent Drágán eladni mindent

Alkalmazást kapni Munkaerőt találni

Potom pénzen

Például: Ez a hirdetés csak 20 fillérbe kerül:

Keresek

őcska konzervtűkröt. Fejér, József-u. 9.

Ez 28 fillérbe:

Olcson kintől jól konzervált varrógépet. Zimmermann, Váci-ut 117.

Ez 32 fillérbe:

12 olesó nádszólet veszek. Schwarz, Nádtelpe-utca 12.

Keresek

hűvös hónapos szobát. Ligeti, Vörösvári-ut 8.

Ez 48 fillérbe:

Elmennék nevelőnek, kintünök képesített tanárjelölt vagyok, igényem szerények. Hegyesi, Rákasok-utca 1.

Apró hirdetések

központi irodákban és eredeti nyugalom mellett még a közelebbi időkből lehet feladni:

Breuer nővérek

dohányfűszere, Teréz-körút 54. szám alatt.

Engelmann Mór

gyorsrajtgyomda, IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál

könyvkereskedő, IV. ker., Gróf Cziráky-féle palota. (Kossuth Lajos-utca, Károlyi-tér, Koronaherceg-utca sarkán).

Jambrikovits

dohányfűszere, eresei-ut 50. (Takarókp. épült)

Kernberg Rozália

dohányfűszere, VIII. ker., Múzeum-körút 18. sz.

U. Nagel Ottó

könyvkereskedő, Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza)

Nemetsek A. J.

újság-árus, Petőfi-tér 3. szám.

Rohoncz Ilona

dohányfűszere, Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór

dohányfűszere, IV. ker., Kecskeméti-utca 44. szám.

Sopronyi V.

dohánygyáros, VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Toldi Lajos

könyvkereskedő, II. ker., Fő-utca 3. szám alatt.

Zipser és Kónig

szemüvekereskedő, Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné,

Andrássy-ut 59.

Deutsch Mikasné,

Andrássy-ut 35.

Weitzenfeld Jakab,

Király-utca 1.

Blockner J.

hirdetési iroda, IV. ker., Sütő-utca 6. szám.

Ekstein Bernát

hirdetési iroda, V. ker., Fildő-utca 44. szám.

Fischer J. D.

hirdetési iroda, IV. ker., Zeltáros-utca 7. szám.

Goldberger A. V.

hirdetési iroda, IV. ker., Fildő-utca 4. szám.

Haasenstein és Vogler

hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula

hirdetési iroda, VII. ker., Erzsébet-körút 14.

Mosse Rudolf

hirdetési iroda, VII. ker., Károly-körút 9. sz.

Schwarz József

hirdetési iroda, V. ker., Marokkó-utca 4. sz.

Tenczer Gyula

hirdetési iroda, IV. ker., Szervitátor 8. szám.

Minden apró hirdetés, melyet itt este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

A szokásos 30 krajcáros bélyegilletékek megfizetni nem kell. Tehát ezentúl apró hirdetések is bélyegmentesek.

Fess özevgynek

levele van. 3020

Kívánsai vagyok

hogy maga kivesse. Kérem írja meg, hisz tudja címetemet. Fakutya. 6583

F. M.

Vasárnap utazunk. Pesten vagy Siofokon várjuk. Jegye Pórtschachig nálunk — szabadjegy. Üdvözlő Margit. 6588

KERESLET.

Nevelőnőt

keresek 3 leánykám mellé, ki az elemi osztályok tanítására képes legyen. Járja fizetés 24 korona. „Gyógyyszerésznő” Tápió-Györgye, (Pestmegye). 6576

Özvegy vagy önálló intelligens hölgyek,

bármely vidékről, igen kedvelt vállalatnál előnyös alkalmazást nyerne. Ajánlatok „Hálás foglalkozás” címen a kiadóhivatalba. 6580

Izr. nevelőnő

kerestetik 2 II. polg. oszt. tanuló leány mellé, 20 fti havi fizetés és teljes ellátással. Bizonyítvány másolatok „S. S. Balaton-Szárszó” poste-restante-kéretnek. 6584

Perfect

német-magyar okleveles tanítónt keresek kis leányom mellé, ki a négy elemi osztályt és zongorát sikeresen tanítaná. Ajánlatokat „Puszta” jelzővel e laphoz kérek. 3004

Üzletláris

kerestetik egy vidéki szatész üzlethez 300 fti tőkét hozzájárulásával. Cím a kiadóhivatalban. 3019

Egy pár

szép legalább 7 éves és tizenhat markos ép lábú parádés kocsiló megvételre kerestetik. Ajánlatok Kunosy Frigyeshez, Budapest, Teréz-körút 38. szám alá küldendők. 3008

Keresek

Budán, Krisztinavárosban vagy Vizivárosban egy kiünnbejárható utcai földnapos szobát, esetleg fürdőszobahasználattal. Ajánlatok „Déli vasut” jelzővel a kiadóhivatalba kéretnek. 3016

Keresek

kevésbé használt utcán található gyermekkosci megvételre. Rottenbiller-utca 62. I. 5. 1077

Előnyomdát

keresek teljes felszereléssel, tökéletesen berendezve. Schlesinger Vilmos, Kispár. 1078

Modern levezetéknyel

állványval azonnali megvételre kerestetik. Cím a kiadóba. 2992

Használt előszoba szekrényt

tűkorréll és botállványokkal együtt óhajtok. Ajánlatokat H. J. alatt e lap kiadóhivatalához kérek. 2963.

Előszobafalat

keresek megvételre. Ajánlatokat ár megjelöléssel kérek e laphoz S. V. jelző alatt. 3007

Asztalos-tanonc

felvétetik. VIII., Német-utca 23. 1094

Fűszerüzletbe

tanuló felvétetik. Andrássy-ut 55. sz. 1065

Pénzbeszedőnek

kerestetik óvadékkal ügyes fiatalember. Cím: Bezerédy-utca 9. sz. II. em. 20. 1066

Tanuló

fűszerüzletbe felvétetik. Krinitsky Lajosnál, Budapest III. ker., Fő-tér. 1067

Leány

vidéki cukrászdába havi 7 forint fizetéssel felvétetik. Miller Imre cukrász Esztergom. 1068

Léval izsó

rimaszombati könyvkötészet és könyvnyomdájában tanuló felvétetik. 1069

Lakásért

igen tiszta takarított keres egy doktor. Kerepesi-ut 49. 1070

Szoptatós dajka

azonnal felvétetik Nagy-Károlyban Schif Józsefné urnónél. 1071

Kellő

intelligenciával bíró egyőnek, bármely szakmához is tartoznak, megélhetést esetleg szép jövőt találnak egy az egész birodalomban előnyösen ismert előkelő intézményben. Jelentkező s a jobb körökhöz tartozó urak d. e. 10—12-ig fogadtatnak. Budapest, IV. Váci-utca 25. II. em. 1. sz. alatt. 6566

KINÁLAT.

Házvezetői

vagy rendez házi munkákat végző házikassziszonyi teendőkre vállalkozó szerény igényű polgári családból való intelligens idősbb leány. Cím a kiadóhivatalban. 6562

Egy fiatal

könyv- és papirkereskedősegéd a fővárosban aug. 15-re szerény igényekkel állomást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6554

Franciára

bárkit megtanítok egy hónap alatt. Levelt „Párisi” címen a kiadóhivatalba. 6543

Cimbalmozni

jól és olcsón tanítok. Reismann, Sip-utca 24.

Utazónak

ajánlokozom irodalmi vállalatához napi, hetilapok, folyóiratok terjesztésére. Ajánlatot kér „H. S. 101” címre e lap kiadóhivatalához. 6528

Házvezetőnőnek

ajánlok egy intelligens nő, kintünő gazdasszony, esetleg gyermekekhez is. Cím a kiadóhivatalban. 6465

Gyermek-csere.

Kilenc éves fiám, vagy tizenegy éves lányom számára gymnásiummal vagy leánypolgárral ellátott városban tisztességes izraelita házban esernő keresek más gyermek ellenében, mely itt német előadás hat osztályból álló elemi iskolát látogathat. Cím: Weitzenhofer Szepes-Remete. 6555

II. joghallgató

fővárosban vagy nagy vidéki városban irodába, esetleg szép hegyes vidékre correpetitortul ajánlkó. „G. D.” Postrestant Szolnok. 6577

Vas és fűszer

szakmában jártas segéd ajánlkózik. Hajnal, Táyva, postrestante. 6516

Házmasteri

Állást keres nő, gyermekellen, hites bírósági kézbesítő, aki óvadékot is adhat. Cím: Baksa János Szigony-utca 14. 3014

Apólonót

minőségben állást keres, kórházban vagy magános családnál egy ügyes és tapasztalatokban gazdag szülésznő. Feltételek szerények. Cím özv. Diány Szánelvölgy, VIII. Tömő-utca 62. ajtó 1. 6672

Mindenki

eredeti sorsjegyek részletfizetésre való eladásával igen jó, biztos állandó keresetre tehet szert. Magas jutalék, esetleg fix fizetés. Fuchs H. váltóháza. Budapest IV., Kecskeméti-utca 1. 6585

ZSOLNAY-féle

egészen új kályha olcsón eladó. Teréz-körút 39. I. 4. sz. 3018

ABELES-féle

leánynevelő intézet Debrecenben. A modern követoiményeknek megfelelő internátus, nyilvanos elemi és négy osztályu polgári leányiskola. Alapos oktatás idegen nyelvekben. Állam-erőnyes bizonyítványok. Kintünő referenciák. Közelebbi értesítéssel szolgál az igazgató. 6566

Nyári lakás

vadászattal.

Bieskei vadászhoz közel Bodmár községben levő parkos kerttel, jó vízzel ellátott, Vértés erdő azzal levő nyaralómál 1—2 nyaraló családnak kiadom. Vadászattal is megengedem. Vad bőven van. Geröffy Gyula, szári körz. 6563

Szálloda

a legérgebb és legjobb hirtőnek érveendő garnifülete Budapestnek, 35 vendégszobával, kávéház és vendéglővel ellátva, valamennyi helyiség és szobák igen szépen berendezve, a butorzzattal együtt dírtel a háztulajdonos által több évre bérbe adandó. Kimutatható évi tiszta haszon 6000 fti. Az átvetőhely szükségesitől késpzénzben 4000 fti. Bővebbet csakis dírtel reflektánsoknak nyujt Niemetz Gyula üzlethez adás-vételi irodáján Budapest, József-körút 22.

Lakások

Magyar-utca 4. sz. szép utcai kisebb és nagyobb lakások azonnal jutányosan kiadó. Garsonoknál is alkalmas egy két szobás butorzzal is kiadó. Bővebbet I. em. 36.

Eladó

vagy pesti házért elcsereendő. A főváros közelében 14 holdas igen szép kertt bírtok megfelelő épületekkel. Deiso, Losonci-utca 3. a. 1. 6586

Kerékpár

javitások és átalakításokat szakszertőnen saját műhelyünkben igen olcsón készitünk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapest, József-körút 41. 6587

Üvegfal

kintünő állapotban azonnal és olcsón eladó, Teréz-körút 39. I. 4. 3017

Bérbendandó

augusztus elejére Üllői-ut 62. földszintes ház, nagy műhelyvel, pincével és udvarral. Baros-utca 150. több nagyobb és kisebb lakás és egy vilagos nagy pincehelyiség. Közelebbi FleischnmannAntalnál VIII. Kisfaludy-utca 40. 6504

Hásonbérbe

adó 1900. okt. 1-én Bihar-megyeben vasuti állomás tévében 450 hold fekete föld 30 holdnyi dohánytermelési engedéllyel, bővebb felvilágosítást ad Dr. Fráter Béla ügyvéd Budapest, IV. Granátos-utca 8. 6672

„Irish Setter”

5 hónapos nőtény, vilagos személy színű kintünő fajú jutányosan eladó, a cím megtdtható e lap kiadóhivatalában. 6585

10 drb

képes levelezőlapot fenykép után vagy felvételrel együtt 3 ftiért kasszít az „Excellior” fényárda Budapest, Andrássy-ut 29. Ugyanott amatőrök részére mindennemű munkálatok készitettek. 6544

Országos

mintá rajztanodába

aki elő akar készülni, valamint a kereskedelmi és ipariskolába forduljon a Rajz-és szepíromütemer”hez Károly-körút 26. III. em. 9. ajtó. Olcsó tandíj. Kintünő módszer idősebbeknek is.

Szép ágynemű

olcsón eladó. Hottenbiller-utca 5/a., földszint 5. 6566

Jó forgalmu

vegyszerkeskedés vidéki mezővárosban, járás székhelye, vasuti állomás 50.000 korona évi forgalommal azonnal átadó más vállalat miatt, az átvételhez 10.000 korona szükséges. Cím a kiadóhivatalban. 6557

Mindennemű

középszkolai magán-javító-és érettségiző, továbbá államszerveletitani vizsgára sikerrel készítetik elő. Izabella-ut. 8. szám, földszint 8. 3000

Gyönyörű

butorzzott hegyivilla, egy órányira Budapesttől, hajó és vasutállomás, az egész idejére 30 ftiért kiadó. Bővebbet Károly-körút 26. az ékszerüzletben, „az aranyforráshoz.”

Vendéglő.

Egy jó saroküzlet, udvari fedett helyiséggel, jó kifizéssel, melyben egy nagy egylet is van, vidékre költözés miatt jutányosan eladó, bármily családnak biztos megvételést biztosít. Ügynökök kizárva. Kádár Andras, Tavaszmező-ú. 2.

Ideii akadémz.

elcsereendő pergetett méz, 5 kilós bádognódon, bérmentve, postán 6 korona. Országos méhészeti egyesület, Budapest, IX., Kőtelek.

Örökbé

szeretnék adni egy 9 éves, egészséges, III. elemi osztályu fiúgyermek. Üllői-ut 69. II. udvar, III. em. 13. 6560

Középszkolai

tantárgyakból elismert legjobb módszer szerint tanít kintünő philologus és mathematicus. Elkészit egyőves önkéntességi szolgálatra jogosító vizsgára, polgári iskolai vizsgák letételére. Gymnasium-reáliskolai és kereskedelmi érettségire. Pét-vizsgára. Goitein Henrik Budapest, VI. Csengegy-ú. 52. I. em. 8. 6523

A Népszínház

szomszédságában

egy csinosan butorzzott, tiszta és féregmentes kétáblakos utcai szoba külön bejáratú a lépcsőházból, tágas előszobával jutányosan kiadó. Kerepesi-ut 34 III. 20. 3017

Kintünő tisztá.

valódi osurgatott akadémz vizg méz 5 kilós postadoboz bérmentve 3 korona. Lengyel A. tak. pénzt. igazgató Szolokon. 6564

Cimbalmozni

tanuló figyelmébe. A ki 3 hónap alatt alaposan és szépen meg akar tanulni cimbalmozni, az forduljon bizalommal e téren 7 óra óta működő tanítóház, ki az eredményért felelősséget vállal; óránként 50 kr. Ugyanott egy kintünő cimbalom eladó. Altmann Józsefné, VII., Amazon-utca 6. II. 6. 6571

Bloch S.

okl. tan. és gyakorló könyvelő Andrássy-ut 46. kikepez feltöttekett a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egy-szeri és kettős könyvvitelben (Buchführung) keresek levelező, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvből. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtáthatják el a könyvvitelt. 6515

Boreladás

110 hektó, különböző évi saját termésű bor eladó Lovass Jánosnál, Abony (Pestmegye). 6575

Kiadó ház

Erzsébetfalván, Széllő-

hegy-utca, 2 szoba, konyha, zárt veranda, éléskamra stb., korben szőlővel beültetett szaletti, gyümölcsfák, szőlős és virágok, a növényzetet a tulajdonos gondoztatja, azonnal kiadó. Bővebbet Botos Istvánnál, Kende-féle szőlőtelep. 6545

Emlékek,

ajándéknak kiválóan alkalmas. Egy éltagnyaságú nagyított fénykép bármily fénykép után művészetesen készitettek, meglepetésen ajándéknak nász, név, születésnapra legalkalmasabb, miután egy új nagytas nemcsak pillanatra, hanem örök időkre illő szobadísz is, a legszobás és örök emlék kedves halottainkról a fénykép sértetlenül visszaadatik, a hű másolatért kezeskedem, a vidéki rendeléseket pontosan eszközölöm. Grosz József, VI. Proféta-utca 5. 3011

Művelt,

distingált fiatal özvegy, ki családjával éveik élt Párisban és nagyon sokat utazott a külföldön, több nyelvet folyékonyan beszél, olyan családokhoz vagy egyősekekhez ajánlkó kikiserőnők, kik a világlaklításnál meg akarják tekinteni, vagy nagyobb utat óhajtanak tenni. Feltételek leveleleg vagy személyesen. Ajánlatok kéretnek „Növe 7” e lap kiadóhivatalába címzettül. 3012

Házeladás!

Rákoskeresztur községben (főváros mellett) a Fő-utca legszobás helyén egy három szobából, konyhából, kamrából, pincéből, melléképületekből és kertből álló ház szabad kézből, jutányosan és kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Rubisich Emil, az ottani ev. tanító. 6519

Szabadvallmakat

Értékesítő

Vállalat

Bpost, Erzsébet-körút 17. Készitőszőlő szabadalmát, finciorozó találmányokat és beajátrozott védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

Arany János-utca 34. sz. Butor beraktározás. Garde-Meuble.

A Budapesti Napló apró hirdetései naponként külön falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.

Megszámlált a „Párisi” irodalmi és nyomdai vállalat részvényirtásának közlerőgépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.